БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТ (большевик)ЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 224 (7671)
23 СЕНТЯБРЬ ШАНБА 1950 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Сон-саноқсиз табриклар (3-нчи бет).
СССР Олий Совети Президиумининг Фармони (1-нчи бет).
Коммунизмнинг янги буюк иншоотлари (1-нчи бет).
Пахтакор ўртоқлар! Пахта тайёрлаш йиллик планини Улуғ Октябрьнинг 33 йиллиги шарафига бажариш учун илғорларга тенглашингиз! (2-нчи бет).
ҚИШЛОҚЛАРИМИЗНИ ОБОД ВА МАДАНИЯТЛИ ҚИЛАМИЗ: Б. Десятчиков. — Қишлоқларда электр станциялар тормоғини кенгайтирайлик (2 ва 3-нчи бетлар).
Янги уруш хавфига қарши, тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун: Ўртоқ А. Я. Вишинскийнинг Бош Ассамблея ялпи мажлисида 1950 йил 20 сентябрьда сўзлаган нутқи (3 ва 4-нчи бетлар).
Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг бешинчи сессияси (4-нчи бет).
Қуриядаги воқиалар (4-нчи бет).

Мактаб партия ташкилоти

Бизнинг социалистик Ватанимизда коммунистлар партияси ва совет ҳукумати мактаблар тўғрисида жуда катта ғамхўрлик қиладилар. Империалист давлатлар меҳнаткашлар оммасининг пешона тери блан тўпланган бойликлар ҳисобига халқни қириш, хонавайрон қилиш учун зўр бериб қуролланаётган бир вақтда совет ҳукумати халқ маорифи ишлари учун жуда катта маблағ сарф қилмоқда.

Совет мактаби—дунёда энг илғор мактаб. У болаларга ҳақиқий фан асосларидан та'лим беради, дунёга материалистик қарашни тарбиялайди, Ватанга муҳаббат туйғуларини кучайтиради, юксак ма'навий фазилатларга эга қилади. Совет мактаби ўсиб келаётган авлодни ҳаётда совет ватанпарварлиги руҳида, Ленин—Сталин партиясига чексиз садоқат руҳида, соғлом, бақувват, ҳушёр қилиб тарбиялайди.

ВКП(б) Марказий Комитетининг мактаб масалалари ҳақида чиқарган қарорлари мактабларда ўқитиш ва тарбия ишларидаги жиддий камчиликларни очиб ташлади ва та'лим-тарбия ишларининг сифатини тубдан яхшилаш программасини чизиб берди.

Халқ маорифи органлари, партия ташкилотларининг раҳбарлиги остида бу йил янги ўқув йилига [illegible] тайёргарлик блан кирилди, кўп миқдорда дарсликлар нашр қилинди, колхоз қишлоқларида юзлаб янги мактаблар қурилди. [illegible] болаларни мактабларга тўла жалб қилиш юзасидан катта ишлар қилинди.

Республикамиз мактабларида ўқитиш ва тарбия ишларида ҳали жиддий камчиликлар давом этмоқда. [illegible]

Ўқитиш ва тарбия ишларининг сифатини [illegible] ўқитувчилар ўртасида ғоявий-сиёсий тарбия ишларини кучайтиришда мактаб партия ташкилотларининг роли жуда катта.

Республикамиздаги ўрта мактабларнинг кўпчилигида партия ташкилотлари ёки партия группалари тузилган, барча ўрта мактабларда эса комсомол ташкилотлари бор. Кейинги йилларда юзлаб энг яхши ўқитувчилар партия сафларига қабул қилиндилар. Мактаб партия ташкилотлари, коммунист ўқитувчилар ўқитиш сифатини яхшилаш, мактаб коллективида ғоявий-тарбиявий ишларни кучайтиришда катта ишлар қилмоқда. Киров районидаги 139 ва 20-нчи мактабларда, Москва районининг 8-нчи ва Октябрь районининг 75-нчи мактабларидаги партия ташкилотлари сиёсий тарбия ишларини пухта уюштирдилар.

Тошкент Сталин районидаги 90-нчи ўрта мактаб партия ташкилоти (секретари ўртоқ К. Раҳимов) ўқув йили бошиданоқ оммавий-сиёсий ишлар планини тузиб чиқди. Мактабда ўқитувчилар учун Ленин ва Сталин таржимаи ҳолларини ўрганиш тўгараги очилди. Мактаб партия ташкилоти оталикдаги маҳалла меҳнаткашлари ўртасида, ота-оналар ўртасида мунтазам равишда оммавий-сиёсий ишлар олиб бормоқда.

Район ва шаҳар партия комитетларининг вазифаси мактаб партия ташкилотларининг ишларини яхшилаш, бу соҳадаги иш тажрибаларини оммалаштириш, ўқитиш ва тарбия ишларининг сифати учун, ўқитувчиларни марксизм-ленинизм та'лимотлари блан чуқур қуроллантириш учун уларнинг жавобгарлигини оширишдан иборат.

Ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш—мамлакатимизда коммунизм жамияти қуришдан иборат улуғ ишнинг таркибий қисмидир. Шунинг учун халқ маорифи ва мактаб масалалари партия ташкилотларининг диққат ва э'тиборидан сира четда қолмаслиги керак. Афсуски, бизнинг ба'зи бир партия ташкилотларимиз ҳали ҳам маориф ва мактаб масалалари блан юзаки ва системасиз шуғулланадилар. Мактабда ўқитиш ва тарбия ишларининг сифати учун коммунистлардан, мактаб партия ташкилотларидан қаттиқ жавобгарлик талаб қилинмайди. Тошкент шаҳар Октябрь ва Сталин район партия комитетлари [illegible]

[illegible]

Совет мактаби—мамлакатимиз олдида турган [illegible] вазифалардан четда яшаолмайди. Мамлакатимизда коммунистик жамият қуришнинг улуғвор программаси, табиатни ўзгартиришдан иборат сталинча буюк планлар ёш авлодда ўз жонажон Ватани блан фахрланиш ҳиссини, шу ғалабаларнинг ташкилотчиси ва илҳомчиси большевиклар партиясига, улуғ Сталинга муҳаббат туйғуларини янада кучайтиради, ёш авлодни шу улуғ ва олижаноб ишларнинг актив иштирокчиси бўлишга, коммунизм жамиятининг онгли ва актив қурувчилари бўлиб етишишга илҳомлантиради.

Пахта тайёрлаш давлат планини Улуғ Октябрь байрамининг 33 йиллиги кунигача бажариш бутун ўзбек халқининг шарафли бурчидир. Шаҳар ва қишлоқ мактабларининг ўқувчилари ва ўқитувчилари дарсдан бўш вақтларида пахта теришга ёрдамлашишлари, пахта нобудгарчилигига қарши курашни кучайтириш учун комсомол ва пионерларнинг назорат постларини тузишлари керак. Мактаб партия ташкилотлари мактабнинг барча жамоат ишларига бошчилик қилишлари керак.

1950—51 ўқув йили халқ маорифи ишларини янада яхшилаш, мактабларимизда ўқиш ва ўқитишнинг сифатини яхшилаш йили бўлсин. Мактаб партия ташкилотлари ва ўқитувчи коммунистлар бу ишда ташкилотчи ва ташаббусчи бўлсинлар.

Озарбайжон делегацияси Тошкентга келди

Озарбайжон ва Ўзбекистон пахтакорлари ўртасида тузилган социалистик мусобақа шартларининг бажарилишини текшириш учун 22 сентябрьда Тошкентга қардош Озарбайжон халқининг делегацияси келди.

Делегацияга Озарбайжон пахтачилик илмий-текшириш институтининг директори А. К. Оруджев бошчилик қилади.

Делегация составида меҳнаткашлар депутатлари Жданов район Совети ижроия комитетининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. И. Мамедов, Зангелан районидаги Тельман номли колхознинг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Б. Мамедов, Агдам район партия комитетининг секретари М. А. Алиев, Холдан районидаги Ворошилов номли колхознинг раиси Р. М. Гаджиев, Агджабеди районидаги Гиндар МТСининг старший механиги М. Б. Алиев, Бардин районидаги Байаҳмедли қишлоқ советининг раиси Л. М. Мамедова ва бошқалар, ҳаммаси бўлиб 11 киши бор.

Қардош Озарбайжон халқининг вакиллари республиканинг колхоз ва совхозларида бўлиб, ўзбек пахтакорларининг пахта йиғим-теримидаги ишлари блан танишадилар. (ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР областьларида 1950 йил 22 сентябрьгача пахта тайёрлаш йиллик планининг бажарилиши ҳақида

М А' Л У М О Т

(процент ҳисоби блан)

Областьлар	мавсум бошидан бери	бир кунлик ўсиш	Областьлар	мавсум бошидан бери	бир кунлик ўсиш
Бухоро	44,0	2,0	Самарқанд	21,1	1,6
Фарғона	31,5	2,0	Қорақалпоғистон АССР	19,4	1,3
Андижон	29,3	1,7	Тошкент	16,7	1,4
Сурхондар'ё	29,3	1,7	Совхозлар	16,2	1,4
Наманган	28,5	1,9			
Хоразм	27,5	1,6			
Қашқадар'ё	25,9	1,6	Республикада ҳаммаси	27,1	1,7

Коммунизмнинг янги буюк иншоотлари

Ўзбекистон олимларининг ҳиссаси

Ўзбекистон олимлари Бош Туркман канали қурилишига доир илмий масалаларни ишлаб чиқишда актив қатнашмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига қарашли тупроқшунослик институтининг қишлоқ хўжалик фанлари кандидати Н. В. Богданович бошлиқ бир группа илмий ходимлари Бош Туркман канали бўйидаги районларнинг тупроқ картасини туздилар. Олимларнинг бешйиллик меҳнат самараси бўлган бу карта лойиҳалаш ташкилотларига топширилди. У, сувсиз қақраб ётган ерларни ўзлаштириш планлари тузилган вақтда муҳим қўлланма бўлаолади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига қарашли химия ва иншоотлар институтларининг коллективлари ҳам канал қурилишига катта ҳисса қўшадилар. Химия фанлари кандидати Ю. Тошпўлатов дашт ерлардаги иншоотлар учун яроқли бинокорлик материаллари соҳасидаги текшириш ишларини тамомлади. Унинг тайёрлаган янги хил цементи жуда мустаҳкамдир. Синаш вақтида аниқланишича, Амудар'ёнинг этагидаги шўрхок ерларда бино ва гидротехника иншоотлари қурган вақтда ундан бемалол фойдаланиш мумкин. Амудар'ё қирғоқларини мустаҳкамлаш ва янги суғориладиган ерларни сув тошқинларидан сақлаш юзасидан олиб борилаётган ишлар ҳам катта аҳамиятга эга.

Республиканинг илмий ходимлари Амудар'ё этакларида экиш учун пахтанинг янги нав'ларини етиштирмоқдалар, Бош Туркман канали атрофларида ишлабчиқариш кучларини тўғри жойлаштириш масалаларини ўрганмоқдалар.

Ҳозирги вақтда Бош Туркман канали қурилишига доир 50 дан ортиқ илмий тема ишлаб чиқилмоқда. Бу ишга юзларча олимни бирлаштирган 20 дан ортиқ илмий ташкилот жалб қилинди. (ЎзТАГ).

Сталинча буюк қурилиш номидаги стахановча вахталар

КРАСНОВОДСК, (Ашхабод области). (ТАСС). Бош Туркман канали этагидаги Красноводск шаҳрининг меҳнаткашлари ўртасида сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати тобора ошмоқда. Корхона коллективлари, бинокорлар, порт ишчилари, балиқ овловчилар кўп киши қатнашган йиғилишларда большевиклар партиясига ва Совет ҳукуматига самимий ташаккур изҳор қилиб ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олмоқдалар.

Порт ишчилари ўртасида меҳнат ташаббуси кучаймоқда. Кранчилар, кема командалари ва юкчилар бу катта гидроиншоот учун келтириладиган юкларни қабул қилиб олишга яхши тайёрланмоқдалар. Кранчи Задорожнаянинг таклифига биноан, ҳархил машина ва материаллар келтирувчи кемаларни жадал сур'атлар блан бўшатишга қарор қилинди.

Красноводск бинокорлик трестининг 1953 йил ҳисобига ишлаётган ёшлар бригадаси бошлиғи Керим Жумақулиев ўз бригадаси номидан гапириб бундай деди:

— Бош Туркман канали қурилишида ишлаш катта бахтдир! Қурилишда дурадгорлар зарур бўлган пайтда, биз биринчи бўлиб борамиз.

Красноводск корхоналарининг ишчилари, инженерлари ва техниклари сталинча буюк қурилиш номидаги стахановча вахтада туриб ишлашга киришдилар.

Совет пахтачилигини кенг ривожлантириш учун курашнинг янги даври

Ленин орденли Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-текшириш институтининг директори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент-а'зоси ўртоқ А. М. Мальцев блан суҳбат

Совет кишилари СССР Министрлар Советининг Днепр дар'ёсида Каховка гидроэлектростанциясини, Жанубий Украина канали, Шимолий Қрим каналини қуриш ва Украинанинг жанубий районларини ҳамда Қримнинг шимолий районларини суғориш тўғрисидаги қарорини зўр қувонч блан эшитдилар. Мамлакатимиз халқининг табиатни ўзгартириш учун олиб бораётган буюк курашида яна бир янги порлоқ саҳифа очилди. Жанубий Украина ва Қримдаги сталинча буюк қурилиш Украинада қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш учун ғоят катта имконият туғдириб, коммунизм жамияти қурилишига янги ҳисса қўшади.

Каховка гидроузели, Жанубий Украина ва Шимолий Қрим каналлари қурилиши пахта ва буғдой етиштиришни яна анча кўпайтиришни кўзда тутади. Большевиклар партияси, Совет ҳукумати ва шахсан ўртоқ Сталиннинг мамлакатимизда пахтачиликни ривожлантиришга катта э'тибор бераётганликлари биз, пахтачилик олимларини ғоят қувонтиради ва янги ишларга илҳомлантиради. Днепрдаги ирригация иншоотлари Украинанинг жанубида ва Қримнинг шимолий районларида суғориладиган янги йирик районлар вужудга келтириш имкониятини беради. Бу районларда колхозчилар пахтадан муттасил юқори ҳосил етиштираоладилар.

Бу йил Ўрта Осиё ва Украина пахтачилик ходимлари ўртасида мустаҳкам ижодий алоқа ўрнатилабошлади. Шу йил ёзда Ўзбекистон қишлоқ хўжалик мутахассисларидан бир группаси Украинага борди. Улар Украина пахтачилик ходимларига ўз тажрибаларини ўргатиб, Украина учун янги ҳисобланган бу муҳим техника экинини ўзлаштиришда уларга амалий ёрдам бердилар. Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-текшириш институти янги пахтакор районларда селекция ишларини кучайтириш учун пахтанинг бирқанча янги уруғларини юборди. Бу уруғлар пахтанинг тезпишар, серунум сортларини етиштиришга ёрдам беради. Ҳозирги вақтда Ўзбекистон ва Қозоғистонда янги пахтачилик районларига юбориш учун тезпишар пахта уруғлари тайёрланмоқда.

СССР Министрлар Советининг Каховка гидроузели қуриш, Жанубий Украинада ҳамда Қримнинг шимолий районларида каналлар қуриш ҳақидаги қарори бизнинг олдимизга жиддий ва мас'улиятли вазифаларни қўяди. Биз Украинанинг қишлоқ хўжалик ходимлари блан алоқани ҳартарафлама кучайтириб, уларга кун сайин ёрдам бериб туришимиз, Ўзбекистонда ва Ўрта Осиёдаги бошқа республикаларда суғориладиган пахтачилик соҳасида ортдирилган тажрибани қардошларча ўргатишимиз, Украина олимлари блан ҳамжиҳат бўлиб, Мичурин агрономия фанини ривожлантиришимиз, пахтанинг серҳосил янги нав'ларини етиштиришимиз, украинали ўртоқларимизга пахтачиликни комплекс машиналаштиришни кенг миқ'ёсда амалга оширишда ёрдам беришимиз керак.

Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-текшириш институти ходимларининг коллективи мамлакатимизда пахтачиликни янада ривожлантириш, енгил саноат учун хомаш'ёни мўл-кўл қилиш ишига муносиб ҳисса қўшиш учун бор куч-кувватларини сарфлайдилар, ҳамма имкониятлардан фойдаланадилар.

Совет давлатининг енгилмас қудратини кўрсатучи буюк қурилишлар

ЯНГИЙЎЛ, (ЎзТАГ). Янгийўл рай онининг колхозларида юзлаб агитато табиатни ўзгартиришдан иборат буюк сталинча планлар тўғрисида суҳбат ўт казмоқда. Пахтакорлар Совет ҳукумати нинг Волга гидроэлектростанциялари в Бош Туркман канали қурилиши ҳақи даги тарихий Қарорлари блан танишиб улуғ Ватанимизнинг қудрати блан фахр ланмоқдалар. Пахтакорлар бу Қарорлар ни Совет социалистик жамиятнинг ен гилмас қудратини ёрқин ифода қилучи мамлакатимизнинг коммунизм сари ғо либона илгари боришини кўрсатуч ҳужжатлар деб биладилар.

Ленин номли колхознинг ўртоқ Ху санбой Очилов бошлиқ бригадасинин дала шийпонида коммунизмнинг буюк қурилишлари ҳақида суҳбат ўтказилди Агитатор, комсомол а'зоси Турсунму ҳаммад Паттабоев ўз сўзини тамомлаш блан колхознинг энг яхши теримчис Ойбуви Абдуғаниева сўз берилишин сўради.

— Биз, совет кишилари, бахтли за монда яшамоқдамиз, — деди ўртоқ Аб дуғаниева. — Бизнинг кўз олдимизд Ўрта Осиё даштларининг қиёфаси ўзга моқда. Биз табиатни халқ манфаатлар га хизмат қилишга мажбур этаётган со вет кишиларининг меҳнат соҳасидаг ғалабалари тўғрисида ҳар куни янгида янги қувончли хабарларни эшитиб ту рибмиз. Бу хушхабарларни эшитга куч-қувватни сра аямай, янада яхширо меҳнат қилгимиз келади. Бизнинг бри гадамиз бу йил ҳар гектар ерда қир центнердан ҳосил етиштирди. Биз б пахтанинг ярмини ҳозирдаёқ териб оли давлатга топширдик. Мен ҳар куни 25 килограммдан пахта тераётирман. И унумини янада ошириб, мавсум охири гача 15 тонна пахта теришга сўз бер ман. Мен ўз ва'дамни албатта бажара ман.

Пахтакорлар қаттиқ қарсак чалиб Ойбуви Абдуғаниеванинг сўзини якди лик блан ма'қулладилар. Ўртоқ Хуса бой Очилов бригадасининг а'золари ком мунизмнинг буюк қурилишлари шара фига пахта териш ва топшириш сур'а тини янада тезлаштиришга қарор қил дилар.

Туркманистон колхозларида меҳнат ғайрати ошмоқда

АШХАБОД, 20 сентябрь. (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Бош Туркман каналини қуриш тўғрисидаги Қарори қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ўртасида меҳнат ғайратини янада ошириб юборди. Туркманистон пахтакорлари ва чорвадорлари, узумчилари ва полизчилари митинг ва йиғилишларда қабул қилинган қарорларида стахановча меҳнат қилиб, бу буюк қурилишга ўз ҳиссаларини қўшишга тайёр эканликларини изҳор қилмоқдалар. Кеча Тажан районининг колхозлари давлатга пахта топшириш планини бажарганликлари тўғрисида рапорт бердилар. Пахтанинг 93,6 проценти отбор сортга, қолган қисми биринчи сортга қабул қилинди. Далаларда очилган пахталар жуда кўп. Районнинг колхозчилари пахта топшириш планини уч баравар ошириб бажариш мажбуриятини олдилар.

Ленин районининг Тельман номли колхоз а'золари пахта топшириш йиллик планини 15 октябрьгача бажариш, мавсум охиригача давлатга 756 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан пахта топшириш мажбуриятини олдилар. 200 колхозчи мавсум охиригача 10 минг килограммдан пахта теришга сўз берди. Пахтакорлар стахановча меҳнат қилиб, ўз сўзларининг устидан чиқаётирлар. Юзларча теримчи кунлик нормани ошириб бажармоқда. Теримчилардан Дурдиева, Султонова, Сафарова ва бошқа ўртоқлар ҳар куни 180 — 190 килограммдан пахта топширмоқдалар.

БУЮК ҚУРИЛИШЛАР УЧУН МАҲСУЛОТ

Тошкентдаги «Электрокабель» заводининг ишчилари Октябрьолди стахановча вахтасида туриб ишламоқдалар. Ўртоқ Исмоилов бошчилик қилаётган 11-нчи цехда Волгадаги гидроэлектростанция қурилишларига кабельлар тайёрлаш учун икки машина ажратилди. Бу машиналарда ишловчи стахановчилар смена топшириқларини анча ошириб бажармоқдалар. Комсомол а'зоси ўртоқ Сюткина ҳар куни нормадан ташқари 110 килограмм электр сими ишлаб чиқармоқда. Буюртманинг бир қисми 55-нчи цехга топширилди. Ҳозир 2000 метрдан ошиқ кабель тайёрланди.

Завод коллективи буюк қурилишлар учун муҳим буюртмаларни шараф блан бажаришга аҳд қилиб, фидокорлик блан ишламоқда.

Р. АБДУЛЛАЕВ.

Қозон университетида сталинча буюк қурилишларга ёрдам берувчи комиссия тузилди

ҚОЗОН, 20 сентябрь. (ТАСС). В. И. Ульянов (Ленин) номидаги Қозон давлат университетида Куйбишев в Сталинград гидроэлектростанциялар ҳамда Бош Туркман канали қурилиши га ёрдам бериш учун университет ре тори ўртоқ Ситников бошчилигида к миссия тузилди.

Биология кафедрасининг ташаббуси биноан, Поволжье биологларининг мах сус конференциясини чақириш масала си ўртага қўйилди.

Студент ёшлар сталинча қурилишла блан ғоят қизиқмоқдалар. Университет нинг партия бюроси Волга ва Ўрта Осиёдаги катта иншоотлар ҳақида сту дентлар учун бирқанча доклад ҳамд лекциялар ўтказишга қарор қилди.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

Тошкент область қишлоқ хўжалик илғорларини орден ва медальлар блан мукофотлаш тўғрисида

СССР Олий Совети Президиумининг 1949 йил 22 июнь, 1948 йил 24 апрель, 2 июнь ва 1947 йил 17 сентябрьда чиқарган фармонларига мувофиқ, сувли ерларда **канол поясидан, шоли, ер ёнғоғи** ва **картошкадан** мўл ҳосил олганликлари, колхозлар эса ҳамма қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш мажбуриятларини ва контрактация шартларини бажарганликлари, МТСларнинг 1949 йилда қилган ишлари учун натура ҳақини тўлаб бўлганликлари ва 1950 йил кўкламида экиш учун етарли миқдорда барча экинлар уруғини жамғариб қўйганликлари учун **мукофотлансин:**

ЛЕНИН ОРДЕНИ БЛАН

1. **Дугай** Татьяна — Қуйичирчиқ районидаги «Новая жизнь» колхозининг звено бошлиғи, 14 гектар ернинг ҳар гектаридан 92,3 центнер канол пояси ҳосилини олган.

2. **Карпенко** Мария Иосифовна — Қуйичирчиқ районидаги «Новая жизнь» колхозининг звено бошлиғи, 13 гектар ернинг ҳар гектаридан 105 центнер канол пояси ҳосилини олган.

3. **Ким** Бон Дек — Қуйичирчиқ районидаги Димитров номли колхознинг звено бошлиғи, 29 гектар ернинг ҳар гектаридан 93,4 центнер канол пояси ҳосилини олган.

4. **Ким** Гу Себ — Қуйичирчиқ районидаги Димитров номли колхознинг бригада бошлиғи, 71 гектар ернинг ҳар гектаридан 97,4 центнер канол пояси ҳосилини олган.

5. **Ким** Ольга — Қуйичирчиқ районидаги Димитров номли колхознинг звено бошлиғи, 6 гектар ернинг ҳар гектаридан 110,1 центнер канол пояси ҳосилини олган.

6. **Ким** Филип — Қуйичирчиқ районидаги «Новая жизнь» колхозининг звено бошлиғи, 14 гектар ернинг ҳар гектаридан 94,6 центнер канол пояси ҳосилини олган.

7. **Пак** Ен Хи — Қуйичирчиқ районидаги Димитров номли колхознинг звено бошлиғи, 7 гектар ернинг ҳар гектаридан 112 центнер канол пояси ҳосилини олган.

8. **Тен** Дон Гвон — Қуйичирчиқ районидаги Димитров номли колхознинг звено бошлиғи, 7 гектар ернинг ҳар гектаридан 125,4 центнер канол пояси ҳосилини олган.

9. **Цай** Василий Миронович — Қуйичирчиқ районидаги «Новая жизнь» колхозининг звено бошлиғи, 15 гектар ернинг ҳар гектаридан 93,3 центнер канол пояси ҳосилини олган.

10. **Цой** Гван Хо — Қуйичирчиқ районидаги «Новая жизнь» колхозининг бригада бошлиғи, 22 гектар ернинг ҳар гектаридан 73,4 центнер канол пояси ҳосилини олган.

11. **Шин** Ермолай — Қуйичирчиқ районидаги Димитров номли колхознинг а'зоси, 5 гектар ернинг ҳар гектаридан 85 центнер шоли ҳосили олинишини та'минлаган.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БЛАН

1. **Бекназаров** Холбой — Қуйичирчиқ районидаги «Новая жизнь» колхозининг а'зоси, 13 гектар ернинг ҳар гектаридан 105 центнердан канол пояси ҳосилини олган звено участкасида намунали ишлаган.

2. **Карпенко** Татьяна Иосифовна — Қуйичирчиқ районидаги «Новая жизнь» колхозининг а'зоси, 13 гектар ернинг ҳар гектаридан 105 центнердан канол пояси ҳосилини олган звено участкасида намунали ишлаган.

3. **Ким** Анатолий — Қуйичирчиқ районидаги «Новая жизнь» колхозининг а'зоси, 15 гектар ернинг ҳар гектаридан 93,3 центнердан канол пояси ҳосилини олган звено участкасида намунали ишлаган.

4. **Ким** Алексей Иванович — Қуйичирчиқ районидаги «Новая жизнь» колхозининг а'зоси, 14 гектар ернинг ҳар гектаридан 94,6 центнердан канол пояси ҳосилини олган звено участкасида намунали ишлаган.

5. **Ким** Дон Сен — Қуйичирчиқ районидаги Димитров номли колхознинг а'зоси, 8,2 гектар ернинг ҳар гектаридан 65,6 центнердан шоли ҳосили олинишини та'минлаган.

6. **Ким** Екатерина — Қуйичирчиқ районидаги Димитров номли колхознинг а'зоси, 6 гектар ернинг ҳар гектаридан 110,1 центнердан канол пояси ҳосилини олган звено участкасида намунали ишлаган.

7. **Ким** Ксений — Қуйичирчиқ районидаги Димитров номли колхознинг а'зоси, 7 гектар ернинг ҳар гектаридан 112 центнердан канол пояси ҳосилини олган звено участкасида намунали ишлаган.

8. **Ким** Тян Нок — Қуйичирчиқ районидаги «Новая жизнь» колхозининг а'зоси, 13 гектар ернинг ҳар гектаридан 105 центнердан канол пояси ҳосилини олган звено участкасида намунали ишлаган.

9. **Ли** Гук Чан — Қуйичирчиқ районидаги «Новая жизнь» колхозининг а'зоси, 5 гектар ернинг ҳар гектаридан 83,6 центнердан шоли ҳосили олишда намунали ишлаган.

10. **Ли** Давид—Қуйичирчиқ районидаги «Новая жизнь» колхозининг звено бошлиғи, 13 гектар ернинг ҳар гектаридан 93,7 центнер канол пояси ҳосилини олган.

11. **Ли** чун Нен—Қуйичирчиқ районидаги «Новая жизнь» колхозининг а'зоси, 14 гектар ернинг ҳар гектаридан 92,3 центнердан канол пояси ҳосилини олган звено участкасида намунали ишлаган.

12. **Ким** Ольга — Қуйичирчиқ районидаги «Новая жизнь» колхозининг а'зоси, 5 гектар ернинг ҳар гектаридан 83,6 центнердан шоли ҳосили олишда намунали ишлаган.

13. **Маманазаров** Турсунқул—Қуйичирчиқ районидаги Димитров номли колхознинг звено бошлиғи, 7 гектар ернинг ҳар гектаридан 99,1 центнер канол пояси ҳосилини олган.

14. **Пак** Михаил — Қуйичирчиқ районидаги «Новая жизнь» колхозининг а'зоси, 14 гектар ернинг ҳар гектаридан 91,8 центнердан канол пояси ҳосилини олган звено устасткасида намунали ишлаган.

15. **Хан** Вера — Қуйичирчиқ районидаги «Новая жизнь» колхозининг а'зоси, 5 гектар ернинг ҳар гектаридан 83,6 центнердан шоли ҳосили олишда намунали ишлаган.

16. **Цой** Мен Сам — Қуйичирчиқ районидаги Димитров номли колхознинг а'зоси, 5 гектар ернинг ҳар гектаридан 85 центнердан шоли ҳосили олишда намунали ишлаган.

17. **Шин** Федор — Қуйичирчиқ районидаги «Новая жизнь» колхозининг а'зоси, 14 гектар ернинг ҳар гектаридан 91,8 центнердан канол пояси ҳосилини олган звено участкасида намунали ишлаган.

18. **Югай** Анатолий — Қуйичирчиқ районидаги «Новая жизнь» колхозининг а'зоси, 14 гектар ернинг ҳар гектаридан 92,3 центнердан канол пояси ҳосилини олган звено участкасида намунали ишлаган.

«ШАВКАТЛИ МЕҲНАТ УЧУН» МЕДАЛИ БЛАН

1. **Абдураимов** Тоғайбек — Калинин районидаги Ватутин номли колхознинг звено бошлиғи.

2. **Алимов** Тўхта — Калинин районидаги Ватутин номли колхознинг звено бошлиғи.

3. **Ан** Иван — Қуйичирчиқ районидаги Димитров номли колхознинг а'зоси.

(ДАВОМИ БОР)

Пахтакор ўртоқлар! Пахта тайёрлаш йиллик планини Улуғ Октябрьнинг 33 йиллиги шарафига бажариш учун илғорларга тенглашингиз!

Пахта тайёрлаш сур'атини кучайтирдик

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг Бухоро область колхозчиларининг пахта теримида Октябрьолди социалистик мусобақасини қизитиш ҳақидаги ташаббусини ма'қуллаб чиқарган қарорини биз жуда хурсандчилик блан кутиб олдик.

Колхозимиз 519 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олган. Бу йилги етиштирилган мўл ҳосил олган мажбуриятимизни ортиғи блан бажаришга имкон беради. Байрамолди мусобақасига қўшилиб, пахта теришни кучайтириб юборган Фозил Содиқов бошлиқ звено йиллик пахта тайёрлаш планини 54 процент, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Нортожиев бошлиқ звено 57 процент, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳакимов бошлиқ звено 51 процент бажардилар. Булар ҳозир гектаридан 25 — 35 центнердан ҳосил топширдилар. Ҳар гектаридан 100 центнердан пахта бериш мажбуриятини олган Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Тўхтахон Қулбекова бошлиқ звенонинг а'золари пахта териш нормасини икки-уч баравар ошириб бажармоқдалар.

Колхозимизда ҳозиргача ҳар куни 2 процентдан пахта терилаётган эди, бухоролилар чақириғига жавобан, 2,5—3 процентдан пахта териб топширабошладик. Теримчилар сони 490 кишидан 580 кишига етказилди. Булардан 325 киши бир норма, 60 киши 2 норма ва 23 киши 3 норма бажармоқда.

Мусобақани кучайтириш учун ҳар беш кунда теримчиларнинг меҳнат кунига 5 сўмдан пул ва 1 килограммдан ғалла бераётирмиз. Ёш болаларнинг ҳаммаси боқча ва яслиларда тарбия қилинмоқда.

Биз бухоролиларнинг ташаббусини қўллаб, пахта тайёрлаш планини 20 октябрьгача бажарамиз. Бунинг учун биз 20 сентябрьдан бошлаб ҳар куни 3 процентдан пахта топширамиз, ноябрьгача ҳамма ердаги ҳосилни йиғиштириб оламиз ва кузги ишларни қизитиб юборамиз.

Колхоз активлари ва барча колхозчиларнинг диққати терим сур'атини кун сайин кучайтиришга қаратилган. Биз сентябрьнинг кейинги кунларида ҳар куни 3 процентдан пахта топшириб, районимизда пахта тайёрлаш сур'атини оширишга ёрдамлашамиз.

Б. ОТАҚУЛОВ.

Олтиариқ район, Файзиобод қишлоқ советидаги Маленков номли колхознинг раиси.

Пахта тайёрлаш планини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 33 йиллигигача бажариш учун бошланган социалистик мусобақанинг ташаббусчилари бўлган Бухоро областининг пахтакорлари пахта тайёрлаш йиллик планини 22 сентябрьгача 44,0 процент бажардилар. Суратда: Бухоро область Қоракўл районидаги тайёрлаш пунктига келган тинчлик пахта карвони.

Я. Каминер фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Наманган шаҳар меҳнаткашлари колхозларга ёрдам бермоқдалар

НАМАНГАН. («Қизил Ўзбекистон» мухбиридан). Шаҳар корхона ва муассасаларининг коллективлари колхозларга 1950 йилнинг эрта баҳоридан бери оталик қилиб келмоқдалар. Улар колхозларга неча минг тонналаб ғалла, минерал ва маҳаллий ўғит ташиб беришдан ташқари, уларга ўнлаб коммунист, комсомоллар, пропагандистлар, лектор ва илмий ходимлар юбордилар.

Ўзбек халқи пахтадан мўл ҳосил етиштириш юзасидан ўртоқ Сталинга берган ва'дасининг энг ҳал қилувчи кунларида турган ҳозирги вақтда, шаҳар меҳнаткашлари колхозларга янада яқиндан ёрдам беришни ўзларининг ватанпарварлик бурчлари деб биладилар. Барча корхона ва муассасаларда, билим юртларида, шаҳар партия ва комсомол комитетларида партия ва комсомол ташкилотларининг очиқ йиғилишлари ўтказилди. Буларда қишлоққа ёрдамни кучайтириш тадбирлари белгиланди. Маҳалла меҳнаткашлари ҳам оммавий равишда пахта йиғим-теримига чиқмоқдалар. 17 сентябрь—дам олиш куни шаҳар меҳнаткашларининг мавсумда биринчи марта пахта йиғим-теримига оммавий равишда чиқиш куни бўлди. Жуда кўп корхона, ташкилотлар пухта тайёрланиб, пахта теримини уюшқоқлик блан ўтказдилар.

Қишлоқ хўжалик техникумининг студентлари Уйчи районидаги Жданов номли колхозга бориб, бир кунда 5 тоннадан ортиқ пахта териб бердилар.

Консерва заводининг ишчилари, Косонсой район, Қўқимбой қишлоқ советидаги Маленков номли колхозга чиқдилар. Колхозчилар уларнинг уюшқоқлик блан ишлашларидан мамнун бўлдилар. Бу шанбаликка завод партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ҳасанов раҳбарлик қилди. Шунингдек, ёғ ва нон заводлари, 3-нчи пахта заводи, шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими коллективлари ҳам уюшқоқлик блан пахта тердилар.

17 сентябрьда шаҳар корхоналарининг коллективлари область колхозларига 60 тоннадан кўп пахта териб бердилар. Айни вақтда, шаҳар меҳнаткашлари ҳарбир киши колхозда ўн кун бўлиб, пахта териб бериши керак, деган ташаббусни бошлаб юбордилар. Шу муносабат блан маҳаллалардан 1.000 киши Косонсой ва Учқўрғон районларининг колхозларига, корхона ва муассаса ходимларидан 500 киши оталикдаги колхозларга чиқиб кетди. Шаҳар корхоналари пахта ташиб бериш учун 17 та автомашина ажратдилар.

Наманган шаҳар партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари шаҳар меҳнаткашларининг ташаббусига тинмай бошчилик қилсалар, пахта теримига бағишланган ҳарбир шанбаликни олдиндан пухта тайёргарлик кўриб ўтказсалар, колхозларга ёрдам беришда шубҳасиз катта муваффақиятларга эришаоладилар.

С. ОТАЖОНОВ.

Шаҳрисабзда пахта нобудгарчилигига йўл қўйилмоқда

Чоршанба қишлоғига борадиган кўчанинг муюлишига келиб тўхтаган енгил машинадан икки киши тушди. Улар ер блан битта бўлиб тупроққа беланиб ётган пахтани кўрар эканлар, ғазаблангандек бўлдилар ва йўл ёқасида пахта тераётганлардан бирини чақирдилар:

— Бу қандай гап, нега пахтани нобуд қиласизлар?

— Айб бизда, ҳозир териб оламиз.

— Бу жиноят, жавобгарликка тортиласиз!

— Тушундик, тушундик...

...Машина қўзғолди, лекин қишлоқдан узоқлашган ҳам йўқ эди, яна бир «Газ» машинаси худди шу жойга келиб тўхтади. Бу машинадагилар ҳам ҳалигилар сингари, бояги колхозчини чақириб, унга пахта нобудгарчилигига қарши кураш ҳақида обдон «насиҳат» қилдилар ва булар ҳам кўздан ғойиб бўлдилар.

Фрунзе номли колхозда ҳар куни бундай «насиҳатлар»ни бирнеча бор эшитишга кўникиб қолган звено бошлиғи Зоиров «улар гапириб кетаверадилар» деди-да, сочилган пахталарни териб олмай, парвосизлик блан пайкалга томон кетди.

Куни блан машинада юриб, ўндан ошиқ колхозни айланиб чиққан район партия комитетининг секретари Абдуқаҳҳоров, район ижроия комитетининг раиси Нурматов ўртоқлар пахта нобудгарчилигига қарши кураш ўрнига ана шундай «насиҳатгўйлик» блан шуғулланмоқдалар.

Нобудгарчиликка қарши кураш тўғрисидаги бундай та'сирсиз умумий гапларни Шаҳрисабз районининг кўп раҳбарларидан эшитиш мумкин. Улар пахта нобудгарчилигининг зарари ҳақида тушунтириш, пахтани қастдан нобуд қилувчиларни жавобгарликка тортиш ўрнига фақат буйруқ бериш блан кифояланадилар. Шакартери қишлоқ советидаги Оржоникидзе номли колхозга келган район пахтачилик бўлимининг бош агрономи ўртоқ Матишевский пахтани нобуд қилмаслик ҳақида анча гапириб кетган эди. Аммо унинг «насиҳати»дан кейин ҳам бу ерда ҳечқандай ўзгариш бўлмади. Бу колхозда пахта териш ва давлатга топшириш ёмон уюштирилган. Теримчиларга пахтани сортларга ажратиб териш қоидаси яхши тушунтирилмаган. Терилган пахталар қабул пунктларига жўнатилмай, хирмонларда икки-уч кунлаб ётади. Ҳозир йиллик планнинг 5 процентидан ортиқроқ пахта звенолардаги уватларда тўкилиб-сочилиб ётибди. Бригада хирмонларига борадиган йўллар, ариқ бўйлари ва пайкалларда тупроққа беланиб ётган пахталарни ҳечким териб олмайди.

Район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Нурматов сентябрьнинг кейинги 10 куни ичида Димитров номли колхозга 3 марта борди. Лекин пахта даласига чиқмади ва ҳақиқий аҳволни кўрмади. Ҳолбуки, бу колхозда меҳнатнинг ёмон уюштирилганлиги, терим устидан назорат йўқлиги ва пахта кўплаб нобуд қилинаётганлиги ҳақидаги фактлар ўртоқ Нурматовга ма'лум эди. Масалан, Бегимов бошлиқ бригада даласида пахта чаноқларда қолдириб терилмоқда. Теримчилардан Карима Насруллаева, Ҳосият Қобилова, Эшим Эргашев ўртоқлар териб ўтган эгатлар текширилганда, ярим гектар ерда 13 килограмм пахта қолиб кетгани ма'лум бўлди. Ярим гектар ерда 13 килограммдан пахта нобуд бўлса, колхознинг 261 гектар пахта майдонида 13,5 тоннадан ортиқроқ ҳосил нобуд бўлиши мумкин. Бунга колхоз раиси ўртоқ Амиров нима учундир мутлақо э'тибор бермайди.

Район партия комитетининг бюроси пахта йиғим-теримининг бориши тўғрисида қисқа вақт ичида бирнеча марта масала муҳокама қилди. Чиқарилган қарорларда пахта нобудгарчилигига қарши кураш тадбирлари алоҳида кўрсатиб ўтилди. Лекин район партия комитети бу қарорларнинг қандай бажарилаётганини текширмади.

Колхозлардан пахта пунктларига олиб борадиган катта йўлларда, қишлоқ кўчаларида, сўқмоқ йўлларда тўкилиб ётган пахталарнинг ҳисоби йўқ. Машина ва араваларга ортилган қоплар йиртиқ, уларнинг оғзи яхшилаб тикилмаган. Пахта топширучилар эса, қоп-қанорлардан тўкилаётган пахтани кўрсалар ҳам э'тибор бермайдилар. Натижада, колхоз хирмони блан қабул пункти ўртасидаги йўлда ҳарбир қанордан 1—1,5 килограммгача пахта йўқолмоқда. 17 сентябрьда Шаматон қишлоқ советидаги Фрунзе номли колхоздан юборилган пахта Чоршанба қабул пунктида тортилганда 12 килограмм кам келган. Мўминобод қишлоқ советидаги «Правда» колхозининг сентябрь ойи ичида юборган 43 тонна пахтасидан 21 килограмми йўлда тўкилиб қолган.

Колхозлардаги аҳвол қабул пунктларида ҳам юз бераётир. Райондаги ҳар иккала қабул пунктининг дарвозаси ёнида, пункт саройида жуда кўп пахта оёқости бўлиб ётади. Колхоз аравакашлари ва пункт ходимлари тўкилган пахтани териб олишни ўйламайдилар. Тўкилган пахтани териб олиш учун кишилар бириктилмаган. Йўлларга қутичалар илиб қўйилмаган.

Мана бу фактлар Шаҳрисабз районида пахта нобудгарчилигига йўл қўйилаётганини кўрсатади. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг «1950 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлашни уюштириш тўғрисида» чиқарган Қарорида пахта нобудгарчилигига қарши кураш юзасидан алоҳида кўрсатмалар берилган. Броқ Шаҳрисабз район партия ва совет ташкилотлари, колхоз раҳбарлари бу қарордан тегишли хулоса чиқариб олмаганлар. Шаҳрисабз район партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари ҳарбир грамм пахтанинг нобуд бўлиши колхозга, колхозчиларга ва давлатга қанчалик зарар эканини тушуниб олишлари керак.

«Қизил Ўзбекистон»нинг рейд бригадаси: **А. ИСМОИЛОВ. М. БОБОШ. М. ЖУРА.**

Илғор звенолар йиллик планни бажардилар

Зомин районидаги колхозларда Бухоро область пахтакорларининг чақириғи асосида Октябрьолди социалистик мусобақаси қизғин тус олмоқда. Районнинг пахтакорлари пахта тайёрлаш давлат планини Улуғ Октябрьнинг 33 йиллиги кунигача бажариш учун курашмоқдалар.

Наримонов номидаги колхознинг ўртоқ Қурбонов бошлиқ комсомол-ёшлар звеноси ҳозир ҳар гектар ердан 25 центнердан пахта топшириб, йиллик планни 121 процент бажарди. Ворошилов номли колхознинг ўртоқ Усмонов бошлиқ звеноси ҳам йиллик планни 101 процент бажаришга муваффақ бўлди. Илғор звенолар ҳозир давлатга пландан ташқари пахта топширмоқдалар.

Ф. ВОРФОЛОМЕЕВ.

ПАХТАКОРЛАР ЎРТАСИДА СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА БОРГАН САРИ КУЧАЙМОҚДА

Тўрткўл районининг колхозларида пахтакорларнинг фидокорона меҳнати блан мўл ҳосил етиштирилди. Ҳозир колхозлар ана шу мўл ҳосилни қисқа муддатда йиғиб-териб олиш учун Октябрьолди социалистик мусобақасига қўшилиб, давлатга пахта топширишни умумхалқ байрамигача тугаллаш учун қўшимча мажбуриятлар олмоқдалар. СССР Министрлар Советининг Бош Туркман канали қуриш тўғрисидаги Қарори муҳокама қилиниши муносабати блан илғор пахтакорлар аввалги мажбуриятларини қайтадан кўриб чиқиб, янада каттароқ мажбуриятлар олаётирлар. Уллубоғ овул советидаги Крупская номли колхознинг а'золари давлатга пахта топшириш планини 25 октябрьгача, коммунист ўртоқ Бобожонов бошлиқ бригада эса 15 октябрьгача бажариш учун курашмоқда. Бу колхоз дастлабки кунларданоқ йиғим-теримни уюшқоқлик блан олиб бориб, белгиланган графикни ҳар куни ошириб бажармоқда. Колхозчилар Ҳукуматнинг Бош Туркман канали қуриш ҳақидаги Қарорига жавобан, иш унумини кундан-кун оширишга ҳаракат қилмоқдалар. Теримчилар ўртасида нормани бажармаётган биронта ҳам киши йўқ. Стахановчи Олма Саитова мавсум охиригача 10 минг килограмм пахта териш мажбуриятини олиб, хирмонга ҳар куни 200 килограммдан пахта топширмоқда. Абдуллаева, Отаниёзова ва Жалилова ўртоқлар ҳам ундан қолишмаётирлар.

Тозабоғ'ёб овул советидаги Сталин номли колхозда 534 киши теримда қатнашиб, кунлик топшириқни ошириб бажармоқда. Шунинг учун колхозда йиғим-терим бошлангандан буён иш графиги бирон марта ҳам бузилгани йўқ.

Тўрткўл райони социалистик мусобақада Қорақалпоғистон АССР да биринчи ўринда бормоқда. Район пахта териш ва топшириш сур'атини кундан-кун оширмоқда.

Г. КАРИМБЕРДИЕВ.

ЎРТОҚ АБДУЛЛАЕВА БОШЛИҚ ЗВЕНОНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Бухоро район, Галаосиё қишлоқ советидаги Ленин номли колхознинг ўртоқ Мўминахон Абдуллаева бошлиқ звено а'золари ҳарбир гектар ердан 30 центнердан ҳосил топшириб, ўз мажбуриятларини тўла бажардилар. Звено а'золари пахта теримида ҳаммага намуна бўлиб ишламоқдалар. Звенонинг ҳарбир а'зоси ҳозиргача ўрта ҳисоб блан 4500 килограммдан пахта терди. Илғор теримчи Чиннихон Шаропова мавсум бошидан бери 6300 килограмм пахта теришга муваффақ бўлди.

С. САИДОВ.

СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИ

Тошкент областининг Чиноз районидаги колхозларда Октябрьолди социалистик мусобақаси қизғин тус олмоқда. Колхозчилар Бухоро область пахтакорларининг ташаббусига қўшилиб, пахта тайёрлаш йиллик планини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 33 йиллиги шарафига бажариш учун курашмоқдалар.

Ворошилов номли колхознинг 24 теримчиси шу кунларда кунига 200 килограммдан ошириб пахта термоқда. Мавсумда 13 минг килограмм пахта териш мажбуриятини олган ўртоқ Тўлғоной Икромова 14 сентябрьда 328 килограмм пахта терди. Жуманова, Ортиқов, Асимбекова, Олимназаров каби теримчилар ҳам кунига 200 — 250 килограммдан отбор сорт пахта термоқдалар.

Х. ЙЎЛДОШЕВ.

ҚИШЛОҚЛАРИМИЗНИ ОБОД ВА МАДАНИЯТЛИ ҚИЛАМИЗ

Қишлоқларда электр станциялар тормоғини кенгайтирайлик

Совет социалистик давлати ўзининг ижтимоий-иқтисодий шакли жиҳатидангина эмас, балки ишлабчиқаришнинг техник базаси жиҳатидан ҳам дун'ёда энг прогрессив давлатдир.

Социализм энг илғор ва энг мукаммал техника асосидагина ривожланаолади.

В. И. Ленин бундай деган эди:

«Социализмнинг бирдан-бир моддий негизи бўлаоладиган нарса деҳқончиликни ҳам қайтадан қураоладиган, машиналашган йирик саноатдир... Энг янги техника даражасига мос келадиган ва деҳқончиликни қайтадан қураоладиган йирик саноат бутун мамлакатни электрлашдан иборат». (Ленин, Асарлар, XXVI том, 434 бет).

В. И. Ленин айтган бундай база бизнинг мамлакатимизда вужудга келтирилди. Ватанимиз қудратли социалистик оғир индустрия асосида ривожланмоқда.

Совет давлати сталинча индустрлаш ва коллективлаштириш планларини амалга ошириб, қишлоқ хўжалигини дун'ёда энг илғор ишлабчиқариш қуроллари блан та'минлашдек мураккаб вазифани ҳам муваффақият блан ҳал қилди.

Кенгайтирилган социалистик ишлабчиқариш қонунлари асосида ривожланаётган совет хўжалиги техника прогрессига, унинг миқдор ва сифат жиҳатидан ўсишига асосланади.

Мамлакатни электрлаш, барча асосий ишлабчиқариш процессларини электрлаш — техника прогрессини ифодаловчи, ишлабчиқариш кучларининг мислсиз даражада ўсишини та'минловчи муҳим воситалардан биридир.

Октябрь социалистик революциясигача чор Россиясида атиги 2 миллиард киловатт-соат электр қуввати ишлаб чиқарилган эди. СССРда 1940 йилда 50 миллиард киловатт-соат электр қуввати ишлаб чиқарилди. Ўзбекистонда электр қуввати ишлаб чиқариш шу давр ичида 3,3 миллион киловатт-соатдан 640 миллион киловатт-соатга етди.

СССР қишлоқ хўжалигида электр қуввати исте'мол қилиш 1917 йилдан 1940 йилгача 1 миллион киловатт-соатдан 425 миллион киловатт-соатга етди. Ўзбекистонда фақат қишлоқ электр станцияларининг қуввати республика территориясида революциягача бўлган барча электр станцияларининг қувватидан 6 марта ошди. Биринчи бешйилликнинг бошида СССР қишлоқ хўжалигини машиналаштириш фақат 4 процентни ташкил этган бўлса, Улуғ Ватан уруши бошланган вақтда 65 процентга етди. Ўзбекистон қишлоқ хўжалигида эса ҳозир асосий ишларнинг 80 проценти машиналаштирилган.

Ўзбекистонда юзларча колхоз ўз электр станцияларини қуриб, ишлабчиқаришда электр қувватидан муваффақиятли фойдаланмоқда. Масалан, Ўртачирчиқ районидаги Ленин номли колхозда тегирмон, обжувоз, беда қирқиш ва кўсак чувиш машиналари электр қуввати блан ишлайди. Бу колхоз талайгина ишларни электрлаштириш ҳисобига, ҳар йили неча ўн минглаб меҳнат куни тежамоқда. Шунингдек, шу райондаги Юсупов номли, «Коммунист», «Полярная звезда», «Авангард» ва бошқа колхозлар ҳам оғир ишларни электрлаш йўли блан катта муваффақиятларга эришдилар. «Коммунист» колхозининг территориясида пахта далаларини махсус электр-трактор блан ҳайдаш юзасидан ўтказилган тажриба яхши натижалар берди.

Совет хўжалик системасининг афзаллигигина хўжаликни ҳартомонлама электрлаш, саноатдагина эмас, балки транспортда ва қишлоқ хўжалигида ҳам электр қувватидан фойдаланишни планли суратда кенгайтираборишб, Совет Иттифоқининг бутун территориясида электр тормоқларини кенгайтириш имконитини беради.

Капиталистик мамлакатлардан биронтасида ҳам электрлаш ва машиналаштириш бундай жадал сур'атлар блан ва кенг миқ'ёсда амалга оширилиши мумкин эмас. Чунки ишлабчиқариш қуролларига бўлган капиталистик хусусий мулкчилик бунга тўсиқлик қилади. В. И. Лениннинг кўрсатишича, «...ишлабчиқариш воситаларининг хусусий мулклиги ва капитализм тузуми сақланиб қолар экан, бутун бир мамлакатни ва бирқанча мамлакатларни, биринчидан тез ва планли суратда электрлаш мумкин эмас; иккинчидан, бу иш ишчи ва деҳқонлар манфаати учун қилиниши мумкин эмас. Капитализм шароитида электрлашнинг ишчи ва деҳқонларга йирик банклар томонидан қилинадиган зулмни кучайтириши муқаррар». (Ленин, Асарлар, XXVII том, 106 бет).

Электр қуввати ўзига хос техник хусусиятларга эга: уни тақсимлаш, узоқ масофага ўтказиш, ҳар турли шаклдаги қувватга, я'ни механик қувват, химик қувват, ёруғлиқ қувватига айлантириш мумкин. Шу сабабли электр қуввати ишлабчиқариш кучларини ривожлантиришда муҳим воситадир, техник ва маданий прогрессни ҳаракатта келтирувчи кучдир.

Электр қувватидан ҳамма жойда ва ҳартомонлама фойдаланиш мумкин. Бу имконият уни шаҳар блан қишлоқ ўртасидаги тафовутни йўқотувчи кучли дастакка айлантирди.

Иккинчидан, қишлоқ хўжалигини электрлаш янада мукаммалроқ ва унумлироқ жуда кўп янги машиналар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш имкониятини беради. Ҳозир бизда турли ишларда, я'ни ер ҳайдаш, культивация қилишда ва ҳосилни йиғиб-териб олишда, сут соғиш, ҳайвонларнинг жунини қирқиш, хашак тайёрлашда, ирригация ва мелиорация ишларида, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш ва ҳоказоларда ишлатиладиган 400 дан ортиқ электр машиналари ва аппаратлар бор. Қишлоқ хўжалигида машиналардан кенг фойдаланиш асосий ишлабчиқариш воситаларининг органик тузилишини ўзгартади. Асосий ишлабчиқариш қуроллари ўзининг тузилиши блан саноатга тобора яқинлашади ва қишлоқ хўжалик меҳнати саноат меҳнатининг бир турига айланади.

Учинчидан, электрлаштирилган илғор қишлоқ хўжалик техникасидан фойдаланиш қишлоқ хўжалигида сарф қилинадиган меҳнатни тежаш имкониятини беради. Масалан, СССР Фанлар Академияси Энергетика институтининг ма'лумотларига кўра, ер ҳайдашда электр-тракторлардан фойдаланиш бу ишга сарф қилинадиган ишчи кучининг учдан бир қисмини камайтиради, ёрдамчи тортув кучлари 7 марта, запас қисмлар ва ремонт ишлари учун харажатлар 3 — 4 марта кам сарф қилинади.

Шунингдек, электр қувватидан фойдаланиш дон янчиш ва силослаш ишида 60 процент, дон тозалашда 65 процент, суғоришда 75 — 80 процент, сут соғиш ва қўйларнинг жунини қирқишда 50 процент ишчи кучини тежаш имкониятини бергани аниқланди. Меҳнат унумининг бу қадар ўсиши ишлабчиқаришни янада кенгайтириш, колхознинг ва колхозчиларнинг даромадини ошириш учун катта имконият яратади. Шундай қилиб, қишлоқ хўжалигини электрлаш колхозчи-деҳқонларнинг фаровонлигини анча оширади.

Тўртинчидан, қишлоқ хўжалигида электр қувватидан ва электр машиналардан фойдаланиш янги касб эгалари — электр монтёрлар, механиклар, электр машиналари мутахассислари, энергетик техниклар ва инженерлар етиштиришни талаб қилади. Шундай қилиб, қишлоқ хўжалигида янги малакали кадрлар кўпаяди. Бу кадрлар эса колхоз қишлоғини техник жиҳатдангина эмас, балки маданий жиҳатдан ҳам юксалтиришда катта роль ўйнайдилар.

Янги техникадан фойдаланиш барча деҳқонларнинг бу техникани ма'лум даражада билишини талаб қилади. Бу эса аҳолининг маданий-техник савиясини оширишга, шаҳар блан қишлоқ ўртасидаги тафовутни тобора йўқотишга олиб келади.

Бешинчидан, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш қишлоқ аҳолисининг маданиятини мислсиз даражада юксалтиришга сабаб бўлади. Турмушда электр қувватидан фойдаланиш уй-рўзғор хўжалигида сарф қилинадиган меҳнатни камайтирибгина қолмай, балки дам олиш пайтидан тўла ва яхши фойдаланиш, мактаблар, кутубхоналар, қироатхоналар, клуб, театр ва киноларнинг ишини янада яхшилаш имкониятини беради. Электрлаш қишлоқларни ёппасига радиолаштириш, кинолаштириш ва телефонлаштиришнинг асосидир.

Шундай қилиб, электрлаш колхоз ишлабчиқаришида ва колхозчиларнинг турмушида катта ўзгариш ясайди ва совет деҳқонларида социалистик онгни янада оширади.

Меҳнатни планли суратда тинмай машиналаштириш ва электрлаш социалистик экономиканинг қонуни, унинг социализмдан коммунизм сари ривожланиш қонунидир.

Шу сабабли совет давлати хўжаликнинг ҳамма соҳаларида техникани тинмай такомиллаштириш тўғрисида ғамхўрлик қилмоқда. Чунки коммунизмда ишлабчиқаришнинг техник базаси социализмдагига қараганда анча юқори бўлиши зарур.

СССР халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантиришнинг урушдан кейинги бешйиллик плани колхоз, совхоз, МТС ларни электрлашни анча кенгайтиришни, қишлоқларда ўртача катталикдаги ва кичик гидростанциялар қуришни, сув манба'лари бўлмаган районларда эса маҳаллий ёқилғи базасида ишлайдиган локомобиль ва газогенераторли двигательлик электр станциялар қуришни кўзда тутади.

Бешйиллик план бўйича Ўзбекистонда 53 минг киловатт қувватли 1000 та ГЭС қурилиб, 1.500 колхозни электрлаш мўлжалланган.

Мамлакатимизда қишлоқ хўжалигини электрлаш умумхалқ ишидир. Кўпгина область ва районларда қишлоқ хўжалигини электрлаш учун кураш оммавий халқ ҳаракатига айланиб қолди. Свердловск ва Москва областьлари бунга далил бўлаолади. Масалан, Свердловск областида деярлик барча районлар, қишлоқлар, колхоз, совхоз ва МТСлар электрлаштирилди.

Москва областида колхозларнинг 70 процентдан кўп қисми электрлаштирилди ва ўнларча район ёппасига электрлашган районларга айланди.

Украинада ҳам электрлаш учун умумхалқ ҳаракати бошланди. Республикадаги областьлар ўртасида қишлоқларни электрлаш планларини тўла ва ошириб бажариш учун социалистик мусобақа қизиб кетди. Натижада, юзларча гидроэлектростанция қурилди.

Қишлоқларни электрлаш ишида шаҳарлардаги завод ва фабрикалар, ишчилар, техниклар, инженерлар ташкилий ва моддий жиҳатдан катта ёрдам бермоқдалар.

Мамлакатимизни ёппасига электрлаш учун курашнинг янги даври бошланди.

Шуни э'тироф қилиш керакки, Ўзбекистон бу масалада анча орқада қолаётир. Ҳолбуки, бизда қишлоқ хўжалигини кенг кўламда электрлаш учун катта имкониятлар мавжуд. Мутахассисларнинг айтишича, республикамиздаги дар'ё ва каналларнинг энергетика ресурслари 150 минг киловатт қувватли кичик ГЭСлар ва 300 минг киловатт қувватли ўртача катталикдаги ГЭСлар қуриш имкониятини беради. Ба'зи районлардаги кўмир, торф ва табиий газ бойликларидан ҳам электр станциялар қуриш учун фойдаланиш мумкин.

Бундан ташқари, республикамизда шундай индустрия вужудга келтирилганки, бу индустрия қишлоқ хўжалигини электрлаш эҳтиёжлари учун зарур миқдорда турбиналар, ток трансформаторлари, электромоторлар, электр установка материаллари, электр симлари, электр кабельлари, неча ўн хиллаб электрлашган машиналар, ҳархил электр аппаратлари ишлаб чиқараолади.

Республикамизда қишлоқларни электрлашнинг ташкилий ва техник масалаларини ҳал қилиш қобилиятига эга бўлган кўпгина малакали кадрлар ҳам бор.

Сон-саноқсиз табриклар

Ўртоқ И. В. Сталиннинг 70 ёшга тўлганлиги муносабати блан унга сиҳат-саломатлик ва узоқ йиллар умр тилаб, самимий истакларини изҳор қилиб, қуйидаги ташкилотлар табрикномалар юбордилар:

Мичуринскдаги «Рекорд» ҳунармандчилик артелининг ишчилари ва хизматчилари коллективи;

Удмурдистон АССР Маориф министрлигига қарашли Ижевск педагогика билим юртининг ўқитувчилари, ўқувчилари, ишчи ва хизматчилари коллективи;

Москва шаҳар, Октябрь районидаги нон заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари коллективи;

Главлегсбит Москва газлама базасининг ишчилари, хизматчилари ва техник ходимлари коллективи;

Мичуринск шаҳар электр станцияси ва шаҳар водопроводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари коллективи;

Тамбов областидаги Сулакск чўчқачилик совхозининг ишчилари, хизматчилари ва мутахассислари коллективи;

Пенза область кинолаштириш бошқармаси, «Главкинопрокат» конторасн ва шаҳар кино-театрларининг ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимлари;

Харьков шаҳридаги Октябрь 29 йиллиги номли мебель артелининг ишчилари ва хизматчилари коллективи;

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Радиоинформация комитети эксперименталь заводининг ишчилари, мастерлари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари;

Рогачев сут консервалари заводининг ишчилари ва хизматчилари коллективи;

«Главсахар» Лебединск уруғчилик заводининг ишчилари, мутахассислари ва хизматчилари коллективи;

Барнаул механик пресслари заводининг ишчилари ва хизматчилари коллективи;

«Укргазнефтестрой» тресги авторемонт заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари коллективи;

Озарбайжон ССР Нухи шаҳридаги В. И. Ленин номли ипак комбинатининг ишчилари ва хизматчилари коллективи;

Клинцовдаги Ленин номли сукно фабрикасининг комсомоллари ва ёшлари;

Озарбайжон ССР Геокчай районининг медицина ходимлари;

Саратов область Ново-Каменск совхозининг ишчилари ва хизматчилари коллективи;

В. И. Ленин номли Харьков Политехника институтининг профессорлари, ўқитувчилари, илмий ходимлари ва студентлари;

Новгород область Амосов МТСининг тракторчилари, комбайнчилари, ишчилари ва хизматчилари коллективи;

Краснодар ўлкасидаги Темиргоев МТСининг тракторчилари, комбайнчилари, ишчилари ва хизматчилари коллективи;

Қиргизистон ССР Молия министрлиги ходимларининг коллективи;

Ворошиловград область Ново-Псков районидаги Писарев еттийиллик мактабининг ўқитувчилари ва ўқувчилари коллективи;

СССР Машинасозлик ва асбобсозлик заводларини лойиҳалаштириш давлат институтининг ходимлари коллективи;

М. И. Калинин номли Қрим қишлоқ хўжалик институтининг студентлари, профессорлари, ўқитувчилари, ишчилари ва хизматчилари;

Озарбайжон ССР Қаҳ районидаги Илисуий ўрта мактабининг ўқитувчилари, ўқувчилари ва хизматчилари;

Барнаул шаҳар Марказий телеграф ходимларининг коллективи;

Харьков область Зачепиловск районидаги Шевченко номли колхозининг а'золари;

Полтава область Гадяч районидаги «Перемога» колхозининг а'золари;

Пенза область, Каменск районн Безруков қишлоқ советидаги «Большевик» ва «Комсомолец» колхозларининг а'золари;

Ханти-Мансий округи Сургут районидаги «Новий путь» колхозининг а'золари;

Барнаул гўшт комбинатининг ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимлари;

Пенза область Беднодемьяновский қишлоқ хўжалигини механизациялаш мактабининг ишчилари, ўқитувчилари ва ўқувчилари;

Молдавия ССР Киперченский МТСининг ишчилари, тракторчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари;

Ростов область Вяжинск ўрмон хўжалигининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари;

Тирасполь вино-коняк заводининг ишчилари ва хизматчилари коллективи;

Литва ССР Кельмес уездининг Черняховский номли колхоз а'золари;

Таллин шаҳридаги «Ильмарине» машинасозлик заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари коллективи;

Тартув сут комбинатининг ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимлари;

Харьков сут саноати техникумининг ўқувчилари ва ўқитувчилари коллективи;

Карель-Фин ССР ўрмон ва қоғоз саноати министрлиги аппаратининг инженер-техник ходимлари, ишчилари ва хизматчилари йиғилиши;

Ленинград автотранспорт техникумининг ўқувчилари, ўқитувчилари, ишчилари ва хизматчилари коллективи;

Латвия ССР Даугавпилсс мева консерва комбинатининг ишчилари ва хизматчилари;

Архангельск область, Устьянск районидаги Шангальск МТСининг ишчилари ва хизматчилари коллективи;

Вологда «Северний коммунар» машинасозлик заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари коллективи;

Ярославль шаҳридаги «Красний маяк» заводининг ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимлари;

Москва-Рязань темир йўли Тамбов бўлими Турмасово станциясининг ишчилари ва хизматчилари;

Калуга область Мосальск районидаги «Большевик» колхозининг а'золари;

Пенза область Соседск районидаги «Передовик» колхозининг а'золари;

Молотов область Карагай МТСининг ишчилари ва хизматчилари коллективи;

Бабруйск область Парич районидаги «Чирвоная зорка» колхозининг а'золари;

Вологда педагогика билим юртининг ўқитувчилари, ўқувчилари ва хизматчилари коллективи;

Новосибирск трамвайининг ишчилари, хизматчилари, инженер-техник ходимлари коллективи;

Татаристон АССР Свянск оҳак конининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари;

Ростов область, Чертиковск районидаги Свердлов номли колхозининг а'золари;

Карель-Фин ССР Суоярви районидаги Ленин номли колхозининг а'золари ва қишлоқ интеллигентлари;

Тюмень область Нижне-Тавдинск районидаги «Маяк» колхозининг колхозчилар йиғилиши;

Ровно область, Сарненск районидаги Ленин номли колхозининг а'золари;

Озарбайжон ССР «Аврора» чой совхозининг ишчилари, хизматчилари, мутахассислари;

Тюмень область Нижне-Тавдинск районидаги «Зеленая нива» колхоз а'золарининг тантанали йиғилиши;

Киевдаги 8-нчи шаҳар поликлиникасининг врачлари, фельдшерлари ва медицина ҳамширалари, санитарлари ва ма'мурий-хўжалик ходимлари;

(Табрик телеграммалари рўйхатининг давоми газетамизнинг келгуси сонларида босилади).

Наманган область Уйчи районидаги Сталин номли колхозда ёш болалари бўлган аёллар пахта теримида актив қатнашмоқдалар. Уларнинг болалари яслиларда тажрибали кишилар қўлида тарбияланмоқда. **Суратда:** Сталин номли колхознинг болалар яслисида.

В. Лейн фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

Қисқа сатрларда

◆ **Тошкент** область, Чиноз районидаги Сталин номли 2-нчи сельпонинг правлениеси район колхозларининг Қизилқум яйловидаги чўпонлари учун махсус магазин очди. Магазин 80 минг сўмлик турли саноат моллари, уй-рўзғор буюмлари ва ўқув қуроллари блан та'мин этилди.

К. Умурбоев.

☆

◆ **Самарқанд** область, Жомбой район, Холвойи қишлоқ советидаги Андреев номли колхозда 300 кишилик клуб биноси ва колхозчилардан 23 хўжаликка янги типдаги уй-жой қурилмоқда.

Ж. Сулаймонов.

☆

◆ **Бухоро** область, Шофиркон район, Жўнов қишлоқ советидаги «Ленинобод» колхозида қурилабошланган 1000 кишилик янги клуб биноси Октябрьнинг 33 йиллиги кунигача битказилиб, фойдаланишга топширилади.

О. Омонов.

☆

◆ **Хоразм** область кинолаштириш бошқармаси пахта йиғим-терими даврида колхозчиларга маданий хизмат кўрсатишни яхшилаш учун Урганч, Хива, Қўшкўпир, Шовот ва бошқа районларга кўчма кино ва агитмашиналар юборди.

Ш. Бобожонов.

☆

◆ **Фарғона** областининг Киров районидаги механизация мактаби қошида очилган СХМ—48 маркали пахта терадиган машиналарни бошқарувчилар 3 ойлик курсини 100 киши битириб чиқди.

Э. Муқимов.

Уч ўғил

Яқинда Тошкент область, Калинин районидаги Кўктерак касалхонасининг туғруқхона бўлимида Гулхия Нургалиева учта ўғил бола туғди.

Болаларнинг оғирликлари 2.100, 2.500 ва 2.600 грамм. Ҳар учала бола соғ-саломат, онасининг аҳволи яхши. Болаларни туғруқхонанинг энг яхши акушеркаси Егорова тарбияламоқда.

Р. ШОКИРОВ.

Янги уруш хавфига қарши, тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун

Ўртоқ А. Я. Вишинскийнинг Бош Ассамблея ялпи мажлисида 1950 йил 20 сентябрьда сўзлаган нутқи

Бош Ассамблея ўз ишини одатдагидек умумий мунозара блан бошламоқда. Умумий мунозарада одатда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ўтган йил мобайнида қилган ишлари якунланади ва янги вазифалар белгиланади ҳамда уларни ҳал қилиш йўллари кўрсатилади. Умумий мунозара ҳарбир делегацияга Ассамблеяни қизиқтирадиган кун тартибидаги масалалар ҳақида гапириш ва Ассамблея муҳокамасига тақдим этилган таклифлар ҳамда лойиҳалар юзасидан ўз фикрини баён қилиш имкониятини беради. Бу хилда фикр алмашув делегацияларнинг бир-бирларини яхши тушуниб иш кўришларига ёрдам қилади ва ўзаро келишиб қабул қилинган қарорларни амалга ошириш учун кучларимизни бирлаштиришга ёрдам берадиган тадбирларни белгилашга хизмат қилади.

Броқ ба'зи делегацияларнинг вакиллари бугунги нутқларида бошқа бир йўлни тутдилар. Масалан, Америка Қўшма Штатларининг давлат секретари ўз нутқида Совет Иттифоқига қарши қўпол хуружлар қилишдан ҳам тортинмай, бизларни Бош Ассамблея олдида турган муҳим вазифаларга ҳечқандай алоқаси бўлмаган йўлга олиб киришга уринди. Бош Ассамблея олдида турган бу вазифалар ҳозирги халқаро вазият шароитида айниқса муҳимдир. Бу вазифалар ўз ишларимизга ва сўзларимизга айниқса мас'улият блан қарашни талаб этади.

Америка Қўшма Штатлари делегацияси бугун Бош Ассамблеяни барча сулҳпарвар халқларнинг, бутун тараққийпарвар инсониятнинг манфаатларини э'тиборга олиб биз ҳал этишимиз лозим бўлган ва ҳақиқатан ҳам жуда муҳим бўлган вазифаларни ҳал этдирмаслик учун шундай йўлга киргизмоқчи бўлиб уриндики, Совет делегацияси бу йўлдан бормайди, албатта.

СССР делегацияси тинчликка ҳечқандай алоқаси бўлмаган бу йўлдан бормайди. Биз Ачесон жанобларининг шу минбардан туриб Совет Иттифоқига қарши қилган қўпол хуружларига кейинчалик тўхталажакмиз. Ҳозир эса мен ўзимнинг асосий мақсадим ҳақида гапиришни, Бош Ассамблея ва ўз бурчини ҳалол ҳамда астойдил бажаришга интилаётган, урушга нафрат блан қараб, тинчликка ташна бўлган миллион-миллион кишиларнинг қаттиқ талабига аниқ ва қат'ий жавоб беришга интилаётган ҳамма кишилар ҳозирги халқаро вазиятда нима қилишлари керак деган саволга жавоб бериш блан бевосита ва чамбарчас боғланган темани баён қилишни айниқса зарур ва муҳим деб ҳисоблайман.

Агар Бош Ассамблеянинг аввалги сессияларини кўздан кечирсак, шуни айтиш мумкинки, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ўз йўлида қийинчиликларга дуч келган бўлишига қарамай, тинчликни ва халқлар хавфсизлигини та'минлашга қаратилган бирқанча муҳим қарорлар қабул қилди. Масалан, Бош Ассамблеянинг 1946 йилда якдиллик блан қабул қилинган муҳим қарорини эсга олиш мумкин, бу қарорда атом қувватидан уруш мақсадларида фойдаланишни тақиқлаш ва бу тақиқлашнинг бажарилиши устидан халқаро назорат ўрнатиш зарур деб э'тироф қилинган эди; ўша йили Бош Ассамблеяда «Қурол-яроғларни ялпи тартибга солиш ва камайтиришни белгилайдиган принциплар тўғрисида» қарор қабул қилинган эди, бу қарорда Бош Ассамблея Хавфсизлик Советига қурол-яроғларни ва қуролли кучларни ялпи тартибга солиш ва камайтириш юзасидан амалий тадбирлар ишлаб чиқишга киришишни тавсия қилган эди; Бош Ассамблеянинг 1947 йилда чақирилган II сессиясида «Янги урушни пропаганда қилишга ва янги уруш оловини ёқувчиларга қарши кўрилиши лозим бўлган тадбирлар тўғрисида» қарор қабул қилинган эди, тинчликни сақлаш масалалари ва халқаро ҳамкорликка доир бошқа муҳим масалалар юзасидан ҳам бирқанча қарорлар қабул қилинган эди.

Ҳозирги вақтда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти олдида янги уруш хавфини бартараф қилиш, халқлар ўртасидаги ҳамкорликни мустаҳкамлаш, тинчликни ва халқлар хавфсизлигини та'минлаш блан боғлиқ масалалар янада жиддийроқ тусда турипти.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тузилган вақтда ўтмишнинг жиддий сабоқларини назарга олиш, Миллатлар Иттифоқининг камчиликлари ва хатоларини такрорламаслик учун унинг аянчли сабоқларини э'тиборга олиш зарур деб ҳисобланган эди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, унинг Уставида айтилишича, «умумий мақсадларга эришиш учун миллатларнинг ҳаракатини мувофиқлаштирадиган марказ» сифатида тузилган эди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги ҳамма а'золарнинг суверен тенглиги, ҳарбир давлатнинг сиёсий мустақиллигини ва территориал дахлсизлигини ҳурмат қилиш принциплари, халқаро тинчликни ва хавфсизликни сақлаш учун асосий мас'улият юклатилган буюк давлатларнинг Хавфсизлик Советида келишиб ва якдил бўлиб ишлаши принципи Бирлашган Миллатлар Ташкилоти учун асос қилиб олинган эди.

Совет Иттифоқи Бирлашган Миллатлар Ташкилотига ҳамиша катта аҳамият бериб келди.

Совет ҳукуматининг бошлиғи И. В. Сталин 1946 йилда, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ўз фаолиятини бошлаган чоқдаёқ унинг аҳамиятини уқдириб, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти «тинчлик ва халқаро хавфсизликни сақлашнинг жиддий қуроли» деган эди.

«Бу халқаро ташкилотнинг кучи шундаки, деган эди ўша вақтда И. В. Сталин,— у бир давлатнинг иккинчи давлат устидан ҳукмронлик қилиш принципига эмас, балки давлатларнинг тенг ҳуқуқлиги принципига таянади. Агар Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бундан буён ҳам тенг ҳуқуқлик принципини сақлайолса, у умумий тинчликни ва хавфсизликни та'минлаш ишида шубҳасиз катта ижобий роль ўйнайолади».

Совет ҳукуматининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қараши ана шундай. Совет Иттифоқи ҳозирги сессиядаги ўз вазифаларини ана шу нуқтаий назардан белгилайди.

Совет ҳукуматининг фикрича ҳамкорлик қилишга астойдил интилиш бўлса, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бу соҳадаги ҳамма қийинчиликларга қарамай, янги уруш хавфига қарши, тинчлик ва халқлар осойишталиги учун бўлаётган қудратли ҳаракатда уюшган бутун тараққийпарвар инсоният олдидаги ўз бурчини бажараолади ва бажариши лозим.

Тинчликни сақлаш учун асосий мас'улият юклатилган орган бўлган Хавфсизлик Советининг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти системасидаги роли ма'лум. Хавфсизлик Советининг доимий а'зоси бўлган беш буюк давлат — Америка Қўшма Штатлари, Буюк Британия, Франция, Хитой ва СССР га қандай катта мас'улият юклатилганлиги ҳам ма'лум. Бу давлатлар якдиллик ва ҳамжиҳатлик руҳида ишлашлари керак. Бусиз Хавфсизлик Совети халқаро тинчлик ва хавфсизлик масалаларига доир ҳечқандай қарор қабул қилаолмайди, чунки бундай масалалар юзасидан бирор қарорни ёқлаб берилган етти овоз орасида Хавфсизлик Советидаги ҳамма доимий а'золарнинг бир хил овозлари бўлиши керак, шундай бўлгандагина қарор қабул қилинган деб ҳисобланади.

Хавфсизлик Советида унинг доимий а'золаридан ақалли бири қатнашмаган ёки қатнашишни да'во қилувчи шахсга шу давлатда ҳокимиятни амалга оширувчи ҳукумат ваколат бермаган экан, бундай аҳволни нормал бир аҳвол деб ҳисоблаб бўлмайди, буни исботлаб туришга зарурият йўқ. Хитой масаласида Хавфсизлик Советида ва умуман Бирлашган Миллатлар Ташкилотида худди шундай аҳвол кўрилмоқда, я'ни Хитой вакили бўлмаган ва Хитойнинг бирдан-бир қонуний ҳукумати — Хитой халқ республикаси Марказий халқ ҳукумати ваколат бермаган шахс Хитой вакили сифатида қолиб келмоқда.

Америка Қўшма Штатларининг Хавфсизлик Советидаги делегацияси ва Америка Қўшма Штатларини қувватловчи бошқа ба'зи давлатларнинг делегациялари хитой халқининг суверен ҳуқуқларини қўпол равишда поймол қилиб, Хитой халқ республикасининг гоминдан тескаричи тўдаси қолдиқларининг вакилини Хавфсизлик Совети составидан чиқариш тўғрисидаги талабини қондиришга қаттиқ қаршилик кўрсатмоқдалар ва Хитойнинг бирдан-бир ҳуқуқли вакили бўлган, ҳамда Марказий халқ ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилотига ўз вакили қилиб тайинлаган Чжан Вэнь-тянь жанобларини танишга тўсқинлик қилмоқдалар.

Бундан ташқари, Америка Қўшма Штатлари ўзининг ғайри-қонуний ҳаракатлари блан Хитой халқ республикаси территориясининг дахлсизлиги ва бутунлигига қасд қилмоқдаки, буни Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Хитой ўртасида 1943 йилда Қоҳирада тузилган битимда Хитойнинг ажралмас қисми деб танилган Тайванга нисбатан бўлаётган ҳаракатлар, шунингдек америка ҳарбий авиациясининг Хитой давлат чегарасини бузишидек фактлар кўрсатади.

Қуриядаги воқиаларга келганда шуни айтиш зарурки, Америка Қўшма Штатларининг Хавфсизлик Советидаги делегацияси Америка Қўшма Штатларини қувватловчи бошқа ба'зи делегациялар блан бирга Қурия масаласи юзасидан ҳам адолатсиз бирқанча ғайри-қонуний қарорларни қабул қилдилар. Улар бу қарорлар блан Қуриядаги қуролли интервенцияни бекитмоқчи бўлиб уриндилар, ҳолбуки бу қуролли интервенциянинг Хавфсизлик Совети 27 июньдаги қарорини қабул қилмасдан илгариқ бошланганлиги ма'лумдир.

СССР делегацияси бу муҳим масалаларга кейинроқ, Бош Ассамблеянинг иши давом этган вақтда батафсил тўхташни кўзда тутади.

Шу блан бирга СССР делегацияси бир нарсани ҳозирдаёқ айтиб ўтишни зарур деб ҳисоблайди, чунончи агар Бош Ассамблея Қурия масаласини адолат ва халқаро ҳуқуқ принципларига мувофиқ суратда тинч йўл блан ҳал қилиш учун ўзининг бутун та'сири ва обрўсидан фойдаланмаса, бу ҳолда у ўз бурчини бажармаган бўлур эди.

Шимолий Атлантик иттифоқига қўшилган мамлакатларда зўр бериб қуролланиш бораётган, янги уруш пропагандаси ҳаддан ташқари кучайтириб юборилган ва уруш ваҳимаси зўр бериб авж олдирилаётган бир вақтда, Совет Иттифоқида тинч, ижодий иш давом этмоқда, мамлакатнинг бутун куч-қуввати халқ хўжалигини янада юксалтиришга, совет халқининг фаровонлигини янада оширишга ва моддий аҳволни янада яхшилашга қаратилмоқда.

Ма'лумки, ҳарбир давлатда бюджет бу давлатдаги ҳаётнинг, бу давлат планлари ва интилишларининг ойнаси ҳисобланади. Агар Америка Қўшма Штатларининг давлат бюджетига ана шу нуқтаий назардан қарасак, Америка Қўшма Штатларида ҳозирги вақтда ҳарбий харажатлар урушдан аввалги даврдагига нисбатан жуда кўпайганлиги кўзга ташланади. Ҳақиқатан ҳам, 1938—39 бюджет йилида Америка Қўшма Штатларининг ҳарбий харажатлари 1 миллиард 077 миллион долларни ташкил қилган бўлса, 1948—49 йилда ҳарбий харажатларга 11 миллиард 913 миллион, 1949—50 йилда эса 13 миллиард 148 миллион долларни ташкил қилди, я'ни 1949—50 йилда ҳарбий харажатлар урушдан аввалги даврдагига нисбатан 12 мартадан кўп ортди.

Яна шуни кўрсатиб ўтиш кераккн, юқорида келтирилган рақамларда гап бевосита ҳарбий харажатлар ҳақида боради. Лекин шуни кўзда тутиш кераккн, Америка Қўшма Штатларининг бюджети Шимолий Атлантик иттифоқида қатнашувчи бошқа мамлакатларни қуроллантириш учун талай миқдорда маблағ чиқаришни ҳам кўзда тутади. 1949—50 йилда бу мақсадлар учун 1 миллиард 359 миллион доллар маблағ ажратилди.

Қурия воқиалари муносабати блан Америка Қўшма Штатларида ҳарбий мақсадларга маблағ ажратиш айниқса кўпайди. Америка Қўшма Штатлари конгресси томонидан 1950—51 йил учун яқинда тасдиқланган бюджет Америка Қўшма Штатларининг бевосита ҳарбий харажатларини ва бошқа мамлакатларни қуроллантириш харажатларини қарийб 16 миллиард доллар кўпайтиришни кўзда тутади, конгресс бюджет тўғрисидаги қонун лойиҳасини кўриб чиққандан кейин Америка Қўшма Штатлари президенти талаб қилган қўшимча маблағлар бу ҳисобга кирмайди.

Шуни ҳам айтиб ўтиш кераккн, Америка Қўшма Штатлари Англияни, Францияни ва бошқа ба'зи мамлакатларни ҳарбий ишларга қилинадиган харажатларини кўпайтиришга мажбур этиш учун ўзининг иқтисодий ва сиёсий та'сиридан ҳартарафлама фойдаланишга тиришмоқда.

Совет Иттифоқи ташқи сиёсий муносабатлар соҳасида дўстона муносабатлар ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш мақсадида барча халқлар блан дўстона муносабат ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш тарафдори бўлиб келди ва ҳозирда ҳам бунга тарафдордир. Совет Иттифоқи ҳарқандай ҳарбий авантюраларга қарши, тинчлик ва халқаро осойишталикка таҳдид қиладиган хавфларга қарши изчиллик блан курашиб келди ва курашмоқда.

Совет давлати ўзи ташкил этилган биринчи кунларданоқ уруш хавфини йўқотишга ва тинчлик ишини мустаҳкамлашга қаратилган изчил сиёсатини доим амалга ошириб келмоқда. Совет халқи тинч шароитда социалистик қурилишнинг буюк мақсадларини амалга ошириш, иқтисодий тараққиёт ва маданий юксалишни узоқ йилларгача та'минлаш мумкин деб ҳақли суратда ҳисоблайди. Ҳарбий интилишлар ва ҳарқандай босқинчилик планлари совет халқига ётдир. Капиталистик мамлакатлардаги та'сири зўр группалар кўпинча ана шундай планларни илгари сурадилар.

Совет Иттифоқи тинчлик учун курашда бу курашнинг муваффақият қозонишини та'мин этаоладиган, халқаро муносабатларда ишонишни мустаҳкамлашга ёрдам бераоладиган, янги уруш хавфининг олдини олабиладиган бирқанча муҳим чораларнинг амалга оширилишига эришмоқ учун астойдил ҳаракат қилмоқда. Совет Иттифоқи бу мақсадни амалга оширишга қаратилган энг муҳим тадбирлар сифатида яроғ-аслаҳаларни камайтириш, янги уруш пропагандасини қоралаш ва бундай пропагандага йўл қўймаслик, атом қуролини албатта тақиқлаш ва бу тақиқлашнинг амалга оширилиши устидан халқаро қаттиқ назорат ўрнатиш каби тадбирларни амалга оширишни таклиф этиб келди ва ҳозирда ҳам таклиф этмоқда.

Кўпдан буён барча сулҳпарвар мамлакатлар олдида яроғ-аслаҳаларни ва қуролли кучларни камайтиришдан иборат муҳим вазифа турипти. Бундан тўрт йил муқаддам, я'ни 1946 йилдаёқ Бош Ассамблея яроғ-аслаҳаларни ва қуролли кучларни тезроқ камайтириш зарурлигини э'тироф этган қарор қабул қилди. Бош Ассамблея иккинчи даражада аҳамиятга эга бўлган яроғ-аслаҳаларнигина эмас, балки ҳозирги замон урушида ишлатиладиган қуролларнинг асосий хилларини ҳам камайтиришни кўзда тутиб, шу мақсадда амалий тадбирлар белгилади. Айни замонда Бош Ассамблея атом қуролини тақиқлаш ҳақидаги ва атом қувватидан фақат тинчлик мақсадлари учунгина фойдаланишни та'минлаш учун халқаро миқ'ёсда назорат ва инспекция ўрнатиш тўғрисидаги битимларни тезроқ қараб чиқиш зарур деб топди.

Ана шу тадбирлар тинчликни ва халқаро осойишталикни мустаҳкамлаш ишида ғоят катта аҳамиятга эга эканлигини алоҳида та'кидлаб ўтиш зарурати борми! Бу қарорлар иккинчи жаҳон уруши ташкилотчиларининг агрессив планлари барбод бўлганлигидан зарур сабоқ олмаган гуруҳларнинг босқинчилик ниятларига қаттиқ зарба берди.

Яроғ-аслаҳаларни камайтириш тинчликни мустаҳкамлаш вазифасига жавоб беради, зўр бериб қуролланиш блан боғлиқ бўлган ва тобора ортиб бораётган харажатлар орқасида юз берган оғир иқтисодий қийинчиликларни енгиллаштиришда халқларнинг асл манфаатларига жавоб беради.

(ОХИРИ ТУРТИНЧИ БЕТДА)

Қишлоқ электр станцияларида 1950 йилнинг 7 ойи ичида қурилиш-монтаж ишлари плани фақат 30 процент, ТЭС қурилишларида 44 процент бажарилиб, планда кўрсатилган 400 колхоз ўрнига атиги 45 колхоз электрлаштирилди, холос.

Республиканинг энг илғор областьларида ҳам электрлашган колхозларнинг сони жуда кам. Тошкент областида колхозларнинг 14 проценти, Андижон областида 11 проценти, Фарғона областида 10 проценти электрлашган, Наманган, Хоразм областьларида ва Қорақалпоғистон АССРда колхозларни электрлаш ишлари жуда суст олиб борилмоқда. Шунингдек, республикада МТС ва совхозларни электрлаш ҳам кейинда қолмоқда.

Ўзбекистон Коммунист (большевик)лар партияси X с'ездининг резолюциясида қишлоқларни электрлаш ҳақида бундай дейилган:

«С'езд қишлоқ хўжалигини электрлаш ғоят катта аҳамиятга эга деб ҳисоблаб, Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Фарғона водисидаги ҳамда Тошкент областидаги колхоз, совхоз ва МТСларни 1953 йилгача ёппасига электрлаштириб бўлиш, республиканинг бошқа областьларида эса 1955 йилгача электрлаштириб бўлиш тўғрисидаги таклифини ма'қуллайди ҳамда барча партия ва совет ташкилотларига бу катта ва муҳим ишни ўз қўлларига олиб, қишлоқларни электрлаш юзасидан тузилган пландинг белгиланган муддатда сўзсиз амалга оширилишини та'минлаш мажбуриятини юклайди».

Ба'зи министрликлар, область ва районлардаги хўжалик, совет ва партия ташкилотлари раҳбарларининг қишлоқларни электрлаш масаласига бепарволик блан қарашлари ва бу ишнинг хўжалик ва сиёсий аҳамиятини тушунмасликлари колхоз, МТС ва совхозларни электрлашнинг кейинда қолишига сабаб бўлмоқда.

Ўзбекистон ССР Пахтачилик ва Қишлоқ хўжалиги министрликларининг органлари колхоз ва МТСларни электрлаш масаласи блан деярлик шуғулланмаётирлар. Ишлабчиқариш процессларида электр қувватидан фойдаланиш масаласи блан қизиқмаётирлар.

Бундан икки йил муқаддам Ўзбекистон ССР Министрлар Совети «Узсельэлектро»га, Тошкент ва Фарғона область ижроия комитетлари блан биргаликда, Янгийўл районидаги Каганович номли ва Андреев номли, Ўртачирчиқ районидаги «Полярная звезда» ва Тошкент қишлоқ районидаги «Коммунизм» колхозларида электрлашган намунали тажриба хўжаликлари ташкил этиш вазифасини юклаган эди. Лекин бу вазифа бажарилмади.

Республика Озиқ-овқат ва Гўшт-сут саноати министрликлари ҳам ўз совхозларини электрлаш ишига бепарволик блан қараб келмоқдалар. Бу министрликлар бирнеча йилга мўлжалланган перспектив планлар тузишни эмас, ҳатто шу йил учун электр станциялар қурилишининг лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлашни ҳам кечиктираётирлар.

Қишлоқ электр станциялари қуриш блан бевосита шуғулланиши лозим бўлган «Узсельэлектро» тресги қишлоқларни электрлаш планини амалга оширишда, ўз конторааларини техник жиҳатдан қуроллантиришда ва уларнинг молия хўжалигини мустаҳкамлашда етарли иш қилмаётир.

«Сельэлектро» область конторааларига қурилиш ишларини машиналаштириш учун маблағ ажратилмаганидан, ишлар қўл блан, секин бажарилмоқда ҳамда қимматга тушмоқда.

Кўпгина район ва область ижроия комитетларининг раҳбарлари, хусусан Самарқанд, Бухоро, Андижон область ижроия комитетларининг раҳбарлари қишлоқларни электрлаш масаласига етарли э'тибор бермаётирлар, «Узсельэлектро» область конторааларига зарур бўлган ташкилий ва моддий ёрдамни кўрсатмаётирлар. «Сельэлектро» конторалари эса колхоз, совхоз ва МТСларни электрлаш планини бажармай келмоқдалар.

«Узбекуголь» тресги, электрокабель заводи, тўқимачилик комбинати, электр лампалар заводи сингари кўпгина корхоналар колхозларга электр станциялар қуриш ва уларнинг хўжаликларини электрлашда оталик ёрдами кўрсатиш мажбуриятини олган бўлсалар ҳам, қишлоқ хўжалигини электрлаш юзасидан ҳечбир иш қилмаётирлар.

Ўзбекистонда қишлоқларни электрлашдаги бундай қолоқликка бундан буён йўл қўйиб бўлмайди. Бу соҳадаги камчиликларни йўқотиш учун қуйидаги тадбирларни амалга ошириш зарур:

биринчидан, қишлоқ хўжалигини электрлаш ишининг хўжалик ва сиёсий моҳиятига етарли баҳо бермаслик кайфиятини тугатиш, электрлаш каби муҳим ишни кенг кўламда ривожлантириш, қишлоқ электр станциялари қуриш учун оммавий суратда умумхалқ юришини бошлаб юбориш, бунинг учун тегишли ташкилий-сиёсий чораларни кўриш зарур;

иккинчидан, айрим областьларнинг табиий-тарихий ва экономик хусусиятларини ҳисобга олиб, электрлаш схемаларини ишлаб чиқиш, сув манба'ларидан ва гидротехника иншоотларидан, шунингдек маҳаллий ёқилғи ва марказлаштирилган энергетика системаларидан фойдаланишга кўпроқ э'тибор бериш керак. Схемаларда колхозлараро электр станциялар қуриш кўзда тутилиши зарур. Қорақалпоғистон АССРни Хоразм, Сурхондар'ё, Бухоро ва Қашқадар'ё областьларини электрлаш схемалари айниқса пухта ишланиши керак;

учинчидан, электрлаш схемаларини тўғри тузиш учун электр қуввати сарфлашнинг ҳарбир тури бўйича (рўзғорда, ишлабчиқаришда, дала ишларида ва ҳоказо) ҳархил типдаги колхоз ва совхозлар (пахта экадиган, ҳархил экинлар экадиган, ғаллакор, чорвачилик, сабзавотчилик, боғдорчилик-узумчилик колхозлари ва совхозлари) учун исте'мол қилинадиган электр қуввати нормаларини илмий асосда белгилаб чиқиш зарур;

тўртинчидан, республикадаги илмий-текшириш муассасалари — СоюзНИХИ нинг механизация станцияси, Бутун Иттифоқ қишлоқ хўжалигини электрлаштириш институтининг Ўзбекистондаги филиали ва Фанлар академиясининг қишлоқларни электрлаштириш муаммоларини (мавжуд электр станцияларнинг кучидан фойдаланиш коэфициентини ошириш, турли типдаги хўжаликларда электр қуввати сарфлаш нормаларини белгилаш, электр станциялар қурилишининг схемалари ва босқичларини ишлаб чиқиш, ишлабчиқариш процессларини машиналаштириш учун ишлатиладиган машиналарнинг типларини аниқлаш сингари муаммоларни) ишлаб чиқишда актив иштирок этишини та'минлаш зарур;

бешинчидан, Совет Иттифоқининг кўпгина районларида ва областьларида қишлоқ хўжалигини электрлаш соҳасида тўпланган бой тажрибаларни чуқур ўрганиш ва республикада электрлашган намунали тажриба хўжаликлари (колхозлар, совхозлар ва МТС лар) ташкил этиб, бу илғор хўжаликларнинг тажрибасини кенг оммалаштириш керак.

олтинчидан, электр станциялар қурилиши учун ҳам, қишлоқ хўжалигида ишлабчиқариш процесслари ва рўзғор ишларини электрлаш учун ҳам талаб қилинадиган электр ускуналарнинг миқдорини аниқлаш, шунингдек биринчи навбатда республикадаги саноат корхоналарига мўлжаллаб, бу ускуналарни тайёрлаш планларини тузиб чиқиш керак;

еттинчидан, электр станциялар қурилишида энг оғир иш процессларини оддий ускуналар воситаси блан машиналаштириш, бу ускуналарни жойлардаги корхоналарда тайёрлашни та'минлаш тадбирларини белгилаб чиқиш зарур;

саккизинчидан, электр станциялар қурилишини лойиҳа-смета ҳужжатлари блан олдиндан та'минлаб қўйиш учун лойиҳа-қидириш ишларини кучайтириш, бунинг учун бирхил типдаги лойиҳалардан кенг фойдаланиш керак.

Республика, область ва район партия, совет ва хўжалик ташкилотлари раҳбарларининг бурчи — республика қишлоқ хўжалигини электрлаш ишида тубдан ўзгариш ясаб, бу ишни большевикча уюштириш, электрлаш учун курашни оммавий тусдаги умумхалқ юришига айлантиришдан иборатдир. Ватанимизни ёппасига электрлаш — Совет мамлакатининг социализмдан коммунизмга ўтишида зарур шартдир.

Б. ДЕСЯТЧИКОВ.

Ўзбекистон ССР Давлат план комиссияси раисининг ўринбосари.

Янги уруш хавфига қарши, тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун

(БОШИ УЧИНЧИ БЕТДА)

Ярог-аслаҳаларни камайтиришда буюк давлатларнинг роли ғоят каттадир. Шу сабабдан Совет ҳукумати қуролли кучларни тобора камайтириш масаласи келгусида, Бош Ассамблеянинг яқин орада бўладиган сессияларидан бирида, қараб чиқилишини кўзда тутиб, буюк давлатларга қарашли қуролли кучларнинг—қуруқликдаги қўшинлар, ҳарқандай турдаги ҳарбий авиация, ҳарбий-денгиз флотининг учдан бирини 1950 йилда камайтириш зарурлиги ҳақидаги муҳим масалани илгари суради.

Атом қуролидан фойдаланишдан воз кечиш ва халқаро миқ'ёсда тегишли қаттиқ назорат ўрнатиш уруш хавфини йўқотишда ва тинчликни мустаҳкамлашда жуда катта аҳамиятга эгадир. Барча мамлакатлардаги юз миллионларча тинчлик тарафдорлари Совет ҳукуматининг атом қуролини сўзсиз тақиқлаш ва халқаро миқ'ёсда қаттиқ назорат ўрнатиш тўғрисидаги таклифларини қизғин ма'қулламоқдалар, чунки халқларнинг виждони атом қуролидан фойдаланиш хавфига тоқат қилолмайди. Атом қуроли агрессия қуролидир ва ҳаммаёқни вайрон қилиш ҳамда тинч аҳолини ваҳшиёна қириш воситасидир.

Совет ҳукумати атом қуролини сўзсиз тақиқлаш тарафдори ва атом қувватидан ҳарбий мақсадларда фойдаланишга йўл қўймайдиган халқаро қаттиқ назорат ўрнатиш тарафдори бўлиб келди ва ҳозирда ҳам бунга тарафдордир.

Атом қувватининг топилиши ҳозирги замондаги энг буюк илмий кашфиётларнинг биридир. Атом қуввати ишлабчиқариш кучларини ривожлантириш ва халқларнинг фаровонлигини ошириш учун жуда катта имкониятларни вужудга келтирди. Атом қувватидан вайрон қилиш ва одамларни қириш мақсадида фойдаланмаслик керак. Атом қувватидан фақат тинч ижодий меҳнат учун фойдаланиш лозим.

Атом қуролини ва одамларни кўплаб қирадиган қуролларнинг бошқа асосий турларини йўқотиш — Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бурчидир. Миллионларча кишилар шуни талаб қилмоқдалар.

Совет ҳукумати Бош Ассамблея атом қуролининг сўзсиз тақиқланишига эришиш ва атом қуролидан бошқа бирон мамлакатга қарши биринчи бўлиб фойдаланган ҳукуматни ҳарбий жиноятчи деб қоралаш учун бу масала юзасидан илгари ма'қуллаган барча тадбирларни амалга ошириш мақсадида қўлидан келган ҳамма чораларни кўриши зарур деб ҳисоблайди.

Уруш ваҳимасини авж олдираётган кишилар, янги уруш пропагандасини юргизаётган кишилар, «мудофаа» тўғрисидаги сохта гаплар ва Совет Иттифоқининг тинчлик сиёсатига қарши туҳмат гаплар блан ниқобланиб, янги уруш планларини тузаётган кишилар атом қуролини тақиқлашга, шунингдек ярог-аслаҳаларни камайтиришга қарши чиқмоқдалар.

Шимолий Атлантик иттифоқига қўшилган мамлакатларда жаҳон афкор оммаси ўртасида зўр бериб янги уруш пропагандаси олиб борилмоқда. Бу пропаганда сусайтирилиши уёқда турсин, балки хилма-хил баҳоналар блан тобора кенгайтирилмоқда. Бу баҳоналарнинг бири, у ҳам бўлса зўр бериб қуролланишни, шу жумладан атом қуролидан фойдаланишни оқлашдир.

Совет ҳукумати 1947 йилдаёқ, шундан кейин 1948 ва 1949 йилларда бундай пропагандага қарши чиқди. Бунинг натижасида Бош Ассамблея янги уруш пропагандасини қоралаб қарор қабул қилди ва бу қарорида Бирлашган Миллатлар Ташкилотида а'зо бўлган барча ҳукуматларга ҳамма халқлар ўртасидаги дўстона муносабатларни мустаҳкамлаш ва кучайтириш мақсадида сулҳпарварлик пропагандасини кенгайтириш чораларини кўришни тавсия этди.

Ўша вақтларда уруш оловини ёқувчи энг ашаддий кишиларнинг номлари, чунончи Черчилль, Жон Фостер, Даллес ва бошқа бирқанча кишиларнинг номлари кўрсатилган эди. Улар шу вақтгача жим қолмай, тинчлик ишига қарши найрангларни давом этдирмоқдалар. Босқинчилик планларини очиқдан-очиқ пропаганда қилаётган янги уруш оловини ёқувчилар ҳам улар сафига келиб қўшилди. Янги уруш очиш пропагандистлари жумласидан америкали бирқанча мас'ул сиёсий арбоблар ва давлат арбобларини, масалан, бирлашган штаблар группасининг бошлиғи генерал Брэдлини, собиқ мудофаа министри Жонсонни, денгиз министри Мэтьюсни, генерал Макартурни ва бошқаларни кўрсатиш мумкин.

Уларнинг пропагандаси нимадан иборат эканлигини, масалан, Макартурнинг «чет эл қўшинларининг ветеранларига» деган хатидан билиб олиш мумкин. Макартур бу хатида Хитойга ва бутун Тинч океан ҳавзасига нисбатан босқинчилик планларини илгари суради. Америка Қўшма Штатлари денгиз министри Мэтьюснинг яқинда қилган баёноти ҳам шуни исбот этади. Мэтьюс тинчлик ҳақидаги гапларни ниқоб қилиб олиб, агрессив урушга да'ват этишдан ҳам тортинмади. Собиқ мудофаа министри Жонсон ҳам ўзининг бирқанча нутқларида очиқдан-очиқ уруш бошлашга ва бу урушда атом қуроли ҳамда бактериология қуролигача ҳамма воситалардан фойдаланишга ундайди.

Уруш пропагандасининг тақиқланиши бутун дун'ёдаги халқларнинг ҳаётий манфаатларига муносибдир. Совет ҳукумати Бош Ассамблеяни халқларнинг тинч ҳамкорлигига қарши қаратилган ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг негизларига путур етказадиган бундай пропагандани тўхтатиш учун қаттиқ чоралар кўришга чақиради. Бундай пропаганда жазосиз қолдирилмаслиги керак ва бундай пропаганда юргизишда айбдор бўлган кишиларни жавобгарликка тортиш лозим.

Совет ҳукумати тинчлик ҳақидаги таклифларида тинчликни катта ва кичик барча миллатларнинг биргалашиб ҳаракат қилиши орқасида та'минлаш ва мустаҳкамлаш мумкин деган фикрга доим асосланиб келмоқда. Шу блан бирга, Совет ҳукумати буюк давлатлар зиммасига катта жавобгарлик юклангaнлигини ҳам назарда тутади. Буюк давлатлар халқаро муносабатларнинг бориши ва тараққиётига та'сир кўрсатиш учун жуда катта имкониятларга ва урушнинг олдини олиш ҳамда тинчликни мустаҳкамлаш учун энг кўп воситаларга эгадирлар. Шу сабабдан Совет ҳукумати беш давлат—Америка Қўшма Штатлари, Буюк Британия, Франция, Хитой ва Совет Иттифоқи тинчлик йўлидаги ҳаракатда бирлашиб, тинчликни мустаҳкамлаш тўғрисида ўзаро аҳднома тузишлари жуда муҳим деб ҳисоблайди. Барча сулҳпарвар халқлар қувватлаётган бу аҳднома ўзаро ишончни мустаҳкамлай олади, шу блан бирга янги уруш хавфини йўқотиш ва халқларнинг хавфсизлигини та'минлашга қаратилган умумий иродани кучайтираолади.

Ўтган йилда халқаро миқ'ёсда катта аҳамиятга эга воқиалар бўлди. Шимолий Атлантик иттифоқи ва бу иттифоқнинг ҳарбий штаблари ўзларининг агрессив ишларини кучайтирдилар. Америка Қўшма Штатлари ва Ғарбий Европадаги бирқанча мамлакатлар зўр бериб қуролланмоқдалар, уларда кейинги вақтларда янги уруш пропагандаси авж олдирилди. Ғарбий Германияни ва Японияни қуроллантириш ва уларни келгусидаги агрессия учун стратегия базаларига айлантириш йўлидаги уринишлар давом этмоқда. Қурияда ўз мустақиллиги ва миллий бирлиги учун курашаётган қурия халқига қарши уруш қилинмоқда. Бу урушни ажнабий интервентлар бошлаб бердилар. Европа яқиндаги уруш натижасида етказилган жароҳатни ҳали даволаб бўлганича йўқ, аммо Европада янги уруш хавфи пайдо бўлмоқда.

Совет ҳукумати бундай вазиятда янги уруш хавфига қарши курашни янада зўр сабот ва қат'ият блан давом этдирмоқда ва ўзининг тинчлик сиёсатини ҳамда халқлар ўртасидаги дўстлик сиёсатини изчиллик ва қат'ият блан амалга оширмоқда.

Совет делегацияси тинчликни ва халқларнинг хавфсизлигини мустаҳкамлаш ҳамда уруш хавфини йўқотиш мақсадида, СССР ҳукуматининг топшируvига мувофиқ, қуйидаги декларацияни Бош Ассамблеянинг муҳокамасига қўяди:

«Янги уруш хавфини бартараф қилиш ва тинчликни ҳамда халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш ҳақида

ДЕКЛАРАЦИЯ

Бош Ассамблея,

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг энг муҳим вазифаси халқаро тинчликни ва хавфсизликни та'минлашдан, халқлар ўртасидаги дўстона муносабатларни ҳамда халқаро масалаларни ҳал қилишда улар ўртасидаги ҳамкорликни мустаҳкамлаш ва кучайтиришдан иборат эканлигини кўзда тутиб;

янги уруш хавфининг олдини олишга қаттиқ қарор берганлигини изҳор этиб ва Стокгольм Мурожаатига чеккан юз миллионлаб имзолари блан тинчликка интилаётганликларини ифода қилган халқларнинг мустаҳкам иродасини қувватлаб;

атом қуролининг ва одамларни кўплаб қирадиган бошқа қуролларнинг ишлатилишини инсониятга қарши энг оғир халқаро жиноят деб ҳисоблаб ҳамда шу блан бирга Бош Ассамблеянинг уруш мақсадларида атом қуролидан фойдаланишни тақиқлаш зарурлиги тўғрисида 1946 йилда якдиллик блан чиқарган қарорини э'тиборга олиб;

ҳозирги вақтда Қурияда ва Тинч океаннинг бошқа районларида бўлаётган воқиалар халқаро тинчликни та'минлаш учун айниқса жавобгар бўлган беш давлатнинг, я'ни Хавфсизлик Совети доимий а'золарининг кучларини тинчлик ва халқлар хавфсизлиги иши учун бирлаштириш бу иш учун ғоят муҳим ва зарур эканлигини яна қат'ият блан та'кидлаганлигини қайд қилиб;

Бош Ассамблея қуйидаги **декларацияни** қабул этишга қарор қилади:

Биринчи. Бош Ассамблея бирқанча мамлакатларда олиб борилаётган янги уруш пропагандасини қоралайди ва барча давлатларни ўз мамлакатларида бундай пропагандани тақиқлашга, айбдорларни эса жавобгарликка тортишга чақиради.

Иккинчи. Бош Ассамблея агрессия қуроли ва одамларни кўплаб қирадиган қурол бўлган атом қуролидан фойдаланишни халқларнинг виждони ва шон-шарафига ҳамда Бирлашган Миллатлар Ташкилотида а'зо бўлиб туришга хилоф бўлган бир нарса деб э'тироф қилиб, атом қуроли сўзсиз тақиқланган қурол деб ва бу тақиқлашнинг аниқ ҳамда сўзсиз амалга оширилиши устидан қаттиқ халқаро назорат ўрнатилади деб э'лон қилади.

Бош Ассамблея шу блан бирга э'лон қиладики, атом қуролини ёки одамларни кўплаб қирадиган бошқа қуролни бирон мамлакатга қарши биринчи бўлиб ишлатган ҳукумат инсониятга қарши жиноят қилган бўлади ва ҳарбий жиноятчи деб танилади.

Учинчи. Бош Ассамблея тинчликни мустаҳкамлаш зарурлигини назарга олиб ва тинчликни та'минлаш ишида Хавфсизлик Совети доимий а'золарининг айниқса жавобгар эканликларини э'тиборга олиб, якдиллик блан қуйидаги истакни изҳор қилади:

а) Америка Қўшма Штатлари, Буюк Британия, Франция, Хитой ва Совет Иттифоқи тинчлик йўлидаги ҳаракатларни бирлаштириб, тинчликни мустаҳкамлаш юзасидан ўзаро аҳднома тузсинлар;

б) бу буюк давлатлар 1950 йил мобайнида ўзларининг ҳозирги қуролли кучларини (қуруқликдаги қўшинларини, ҳамма турдаги ҳарбий авиацияларини, ҳарбий-денгиз флотларини) учдан бир қисми миқдорида камайтирсинлар, шу блан бирга қуролли кучларини янада камайтириш тўғрисидаги масала Бош Ассамблеянинг яқин фурсатда бўладиган сессияларидан бири муҳокамасига қўйилсин».

Совет Иттифоқи ҳозирги оғир вазиятда халқларни шу йўлдан боришга чақирмоқда. Бош Ассамблея бу йўлдан дадил бориши керак. Бизнинг программамиз—тинчлик учун кураш программаси, тинчликни ва халқлар ўртасидаги ҳамкорликни мустаҳкамлаш программаси, янги уруш хавфини йўқотиш программаси шундан иборат.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг бешинчи сессияси

Бош комитетда

НЬЮ-ЙОРК, 21 сентябрь. (ТАСС). Бугун эрталаб Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси Бош комитетининг мажлиси бўлди. Мажлисда Ассамблеяга мувaққат кун тартибидаги ҳамма масалаларни ма'қуллашни тавсия этишга қарор қилинди, бундан Хитойга тааллуқли икки масалагина мустаснодир.

Совет делегацияси бу масала юзасидан дарҳол қарор қабул қилишни талаб этган бўлса ҳам, комитет Америка Қўшма Штатлари таклиф этган «Формоза масаласи»ни ва Совет Иттифоқи таклиф этган «Американинг Хитойга қарши агрессияси ҳақидаги масала»ни кун тартибида қолдириш ёки кун тартибидан чиқариб ташлаш тўғрисида қарор чиқаришни кечиктириш ниятида ҳарқандай юзаки баҳоналарни сабаб қилиб кўрсатди.

Ассамблея раисидан, унинг 7 ўринбосаридан ва олтита асосий комитет раисларидан иборат Бош комитет Совет Иттифоқи таклиф этган моддани, я'ни «Янги уруш хавфини бартараф қилиш ва тинчликни ҳамда халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш ҳақида декларация»ни э'тирозсиз ма'қуллади.

Комитет «Тинчликни ҳимоя қилиш мақсадида биргалашиб ҳаракат қилиш» ҳақида деган моддани қабул қилди. Америка Қўшма Штатлари бу модда ёрдами блан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти байроғи остида агрессив ҳарбий кучлар тузиш планини ниқоблаш учун Ассамблеянинг обрўсидан фойдаланмоқчи бўлади.

НЬЮ-ЙОРК, 21 сентябрь. (ТАСС). Америка Қўшма Штатлари комитет а'золари ўртасида кўпчиликни ташкил қилган ўз тарафдорларига таяниб ва Совет Иттифоқи ҳамда Чехословакия вакиллари э'тироз билдиришларига қарамай, бирқанча моддаларни қабул қилдиришга муваффақ бўлди. Бу моддалар буюк давлатларнинг якдиллик принципига путур етказиш ва ҳозирги кескин аҳволни янада чигаллаштириш мақсадида киргизилгандир. Бу жиддий аҳвол Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг тинчликни та'минлаш мақсадида та'сирли иш кўришига халақит беради. Масалан, Америка Қўшма Штатлари Бирлашган Миллатлар Ташкилоти а'зоси бўлган мамлакатларнинг франкочи Испания блан муносабатлари тўғрисидаги моддани, Грециянинг сиёсий мустақиллиги ва территориал бутунлигига гўё таҳдид қилинаётганлиги тўғрисидаги масалани, Совет Иттифоқи ўзида ушланиб қолинган ҳарбий асирларни гўё ўз юртларига қайтармаганлиги ва бу ҳарбий асирларнинг тақдири тўғрисида ҳисобот бермаганлиги тўғрисидаги масалани кун тартибига киргизишга муваффақ бўлди. Бу модда инглиз-америкалиларнинг Совет Иттифоқига қарши қаратилган янги иғвосидир.

21 сентябрьдаги ялпи мажлис

НЬЮ-ЙОРК, 21 сентябрь. (ТАСС). 21 сентябрь кундузи Бош Ассамблеянинг ялпи мажлисида умумий музокаралар яна бошланди. Биринчи бўлиб Ироқ вакили Жамолий гапирди. У ўзининг узундан-узоқ сўзида гўё халқаро аҳволни яхшилашга қаратилган программани баён қилди. Жамолий ҳозирги халқаро аҳволни «ғоят жиддий» деб атади.

Броқ Жамолийнинг гўё тинчликка ёрдам беришни кўзда тутган программаси амалда Хавфсизлик Советида буюк давлатларнинг якдиллик принципини бекор қилишни таклиф этади. Ҳолбуки, умумий тинчликни та'минлашга хизмат қилувчи Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Устави мазкур якдиллик принципига таянади. Сўнгра Жамолий «Ўзаро сабр-чидам» асосида «мафкуравий тотувлик» ўрнатишни таклиф этди, ирқий камситишни йўқотиш ҳақида гапирди; етарли ривож топмаган мамлакатларга молия ва техника ёрдами беришни таклиф этди ва ҳоказо.

Шу блан бирга Жамолий америкалиларнинг Қуриядаги ҳаракатини қувватлаганлигини айтди ва Исроил давлатини қаттиқ танқид қилди. Исроил давлати Фаластиндаги арабларга нисбатан раҳмсиз муомала қилаётир, деди.

Жамолий, жумладан, Франция Шимолий Африкадаги мустамлакаларга мустақиллик беради деб умид билдирди.

Сўнгра Янги Зеландия вакили Берендсен урушқоқлик руҳида узундан-узоқ гапирди. У Қуриядаги америка агрессиясини табриклади ва Совет Иттифоқига қарши туҳмат гапларни айтди. Берендсен Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ниқоби остида агрессив кучлар ташкил қилиш тўғрисидаги Америка Қўшма Штатлари таклифларини қувватлади ва Хавфсизлик Советидаги якдиллик принципини танқид қилди.

Шундан кейин сўзга чиққан Австралия вакили Спендер ҳам америка таклифларини қувватлади. Ма'лумки, америка таклифларининг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти асосланган принципларни барбод қилишга ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти байроғини ниқоб қилиб Америка Қўшма Штатлари ҳукмронлиги остида агрессив халқаро ҳарбий кучлар тузишга қаратилган. Берендсен сингари, Спендер ҳам Совет Иттифоқига қарши туҳмат гапларни айтди; у ҳечқандай далил келтирмай, Совет Иттифоқи Хавфсизликни та'минловчи қурол бўлган Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ишига путур етказмоқчи деб да'во қилди.

Спендер Ачесонга эргашиб, «биз агрессия юз берган пайтда тинчликни сақлаш учун сулҳпарвар халқларнинг ҳарбий кучларини ва саноат имкониятларини тез сафарбар қилиш мақсадида Бош Ассамблеянинг иш тартибини ўзгартириш имкониятини ўрганмоғимиз керак» деди.

Гондурас вакили Кариас умумий гаплардан иборат қисқа нутқида жанжалларни «чинакам та'сирли ташкилот» доирасида ҳал этиш «имконияти ҳали қўлдан бой берилгани йўқ» деб э'лон қилди.

Гватемала вакили Аревало Хавфсизлик Советининг Қурия масаласи юзасидан чиқарган ғайри қонуний қарорларини қувватлаганлигини айтди, сўнгра мустамлакачилик системаси дун'ёнинг кўп қисмларида жанжаллар чиқишига сабаб бўлиб келмоқда, деди. Аревало Гватемаланинг инглизлар қўлида қолиб келаётган Белис тўғрисидаги да'восини э'тироф қилишни талаб этди. У, франкочилар испанияси блан муносабатни қайтадан кўриш масаласини кун тартибига киргизишга қаттиқ қарши чиқди. Аревало Бош Ассамблеянинг 1946 йилги сессиясида чиқарилган қарорда франко усул идораси фашизмнинг сўнгги таянчи деб қоралангaнлигини уқдириб, Ассамблеянинг бу масаладаги тутган йўлини ҳозирги вақтда бирон тарзда ўзгартириш демократияга қаттиқ зарба беради деб огоҳлантирди. У, Ассамблеянинг бу масаладаги ўз йўлини ўзгартириши унинг обрўсига путур етказади, деди.

Энг охирда Греция вакили Канеллопулос гапирди, унинг нутқи америка пропагандасига доир гапларни такрорлаш руҳида эди.

Навбатдаги ялпи мажлис 23 сентябрьда бўлади.

Мандат комиссиясининг мажлиси

НЬЮ-ЙОРК, 21 сентябрь. (ТАСС). 21 сентябрь кундузи мандат комиссияси Бош Ассамблеянинг иш тартибига доир қоидаларни очиқдан-очиқ бузиб, Совет Иттифоқининг таклифини рад этди (бу таклифда гоминданчилар группасининг мандати нотўғри эканлиги кўрсатилган эди) ва гоминданчилар тўдасига тўла ҳуқуқ ҳамда имтиёзлар берилишини ёқлаб овоз берди. Хитой халқ республикаси ҳукуматининг вакиллар юбориш ҳуқуқини танимади.

Мандат комиссиясининг мажлиси бошланиши блан Бельгия вакили Нисо ҳечқандай э'тирозсиз комиссия раиси қилиб сайланди.

Сўнгра комиссиянинг секретари ўз вакиллари учун мандат тақдим этган мамлакатлар ҳукуматларининг рўйхатини ўқиб эшитдирди. Бу рўйхатда гоминданчилар группаси ҳам бор.

Совет вакили Малик гоминданчилар группасининг мандатлари ғайри қонуний эканлигини айтди. Малик Хитой халқ республикасининг марказий ҳукумати томонидан бундан илгари тақдим этилган расмий мактубни эслатиб, бу ҳукумат хитой халқининг бирдан-бир чинакам ҳукуматидир, деди. Малик гоминданчилар Хитой вакили ёки хитой халқининг вакили эмасликларини, улар ҳечкимнинг вакили эмасликларини уқдириб ўтди. Малик хитой халқи бу тўдани Хитойдан ҳайдаб юбориб, ўз ҳукуматини тузганлигини айтди. Шу сабабли,—деди Малик,—ҳозирги вақтда гоминданчиларнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотида ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг турли органларида иштирок қилиши конунга хилофдир, улар асосан Америка Қўшма Штатларининг зўр бериши натижасида иштирок қилиб келмоқдалар. Малик, комиссия гоминданчилар тўдасининг вакилларини танимасин, деб талаб қилди.

Музокараларда Чили, Бельгия, Америка Қўшма Штатлари, Англия, Ҳиндистон вакиллари гапирдилар. Музокаралардан кейин раис комиссия а'золарига совет таклифи кун тартибига мувофиқми деган масалани овозга қўйишни таклиф этди. Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон вакиллари совет таклифини ёқлаб овоз бердилар, Бельгия вакили овоз бериш вақтида бетараф қолди, олти а'зо—Америка Қўшма Штатлари, Англия, Чили, Мексика, Тайланд ва Туркия вакиллари совет таклифини кун тартибига тўғри келмайдиган таклиф деб рад этишни ёқлаб овоз бердилар.

Шундан кейин Малик кун тартиби ҳақида гапириб, мандат комиссиясининг Бош Ассамблеяга тақдим этиладиган докладига бугунги мажлис ҳақидаги ҳисобот киргизилсин, деб талаб қилди.

Малик, мандат комиссиясининг гоминданчиларга берилган мандатларнинг қонунийлигини шубҳа остига олиб Совет Иттифоқи томонидан билдирилган баёнотни рад этиб чиқарган қарори адолатсиз ва ғайри қонуний қарордир, бу қарор иш тартиби қоидаларини бузиб қабул қилинди, деган эди. Малик ана шу баёнотини ҳам комиссиянинг Бош Ассамблеяга тақдим этиладиган докладига киргизишни таклиф этди. Малик, Бош Ассамблеяга тақдим этиладиган докладга комиссиянинг шу мажлисидаги музокаралар ҳақида ҳисобот ҳам киргизилиши керак, деди.

Нисо бу таклифни овозга қўйишни таклиф қилди. У Америкага итоат қилувчи кўпчиликнинг овози блан бу таклиф рад этилади деб ўйлаган бўлса керак. Аммо Ҳиндистон вакили Кескар бунга қарши чиқди. Музокаралардан кейин комиссия а'золари Бош Ассамблеяга тақдим этиладиган узил-кесил докладга гоминданчиларга берилган мандатлар ғайри қонуний эканлиги тўғрисидаги Совет Иттифоқи баёнотини рад этган комиссиянинг ҳатти-ҳаракати ҳақидаги ҳисоботни, шунингдек комиссиянинг қарори «адолатсиз ва ғайри қонуний» қарор деб билдирган совет баёнотини киргизишга истар-истамас рози бўлдилар.

Булғориядаги тинчлик тарафдорларининг иккинчи миллий конгресси

СОФИЯ, 21 сентябрь. (ТАСС). Тинчлик тарафдорлари иккинчи Миллий конгрессининг кеча кечқурунги мажлисида конгресс вакилларининг ва чет эл делегациялари вакилларининг нутқлари давом этди.

Ватан фронти Миллий совети бош секретари Фердинанд Козовскийнинг нутқидан кейин Умум ишчилар касаба союзи Марказий советининг секретари Василь Райдовский минбарга чиқди. У касаба союзларида уюшган 900 минг ишчи ва хизматчи номидан конгрессни табриклади.

Булғория касаба союзларининг а'золари,—деди у,—тинчлик учун курашиб, ишчилар синфининг қудратини ва халқаро касаба союз ҳаракатининг бирлигини янада ғайрат блан мустаҳкамлайдилар.

Бразилия шоири Жоржи Амаду Булғория меҳнаткашларига социалистик қурилишда, тинчлик учун курашда муваффақиятлар тилади. У Бразилия халқининг оғир аҳволи ҳақида, унинг қашшоқлиги ва ҳуқуқсизлиги тўғрисида гапирди. Жоржи Амаду ўз сўзининг охирида «Бразилия халқи ҳечқачон СССР-га қарши урушмайди» деди. Конгресс қатнашчилари бу сўзларни гулдурос қарсак чалиб ма'қулладилар.

Димитров мукофоти лауреати, Русендаги «Юта» фабрикасининг кўп станокда ишловчи донгдор тўқувчиси Станка Андреева бундай деди:

Мамлакатимизнинг 1944 йил 9 сентябрьда озодлик ва миллий мустақиллик олган меҳнаткашлари халқимиз тер ва қон тўкиб қўлга киритган ғалабаларни кўз қорачиғидай сақлайдилар ва бу ғалабаларга империалистларнинг қасд қилишларига йўл қўймайдилар.

Пловдив метрополити Кирилл ўз нутқида бундай деди: Тинчлик иши муқаддасдир. Ҳарбир диндор христиан зўр ишонч блан тинчлик ҳаракатига қўшилади, шу блан дин йўлида, биродарлик ва озодлик йўлида хизмат қилишига ишонади.

Бизнинг черкавимиз, — деди сўнгра метрополит Кирилл, — бундан буён ҳам тинчлик ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилади, ватаннинг озодлиги ва мустақиллигини ёқлайди.

Қудратли Совет Иттифоқи ва улуғ Сталин етакчилигида тинчликни ҳимоя қилиш ҳаракати мустаҳкамлансин ва янада кучайсин! **(Ҳамма ўрнидан туради, гулдурос қарсаклар янграйди).**

Софияда тинчлик тарафдорларининг катта митинги

СОФИЯ, 21 сентябрь (ТАСС). Бутун кечқурун Софияда тинчлик тарафдорларининг катта митинги бўлди.

9 сентябрь номидаги майдонга ўн минглаб тинчлик тарафдорлари байроқ ва плакатлар кўтариб келдилар. Бу байроқ ва плакатларга «тинчлик» сўзи ёзилган эди. Митинг қатнашчилари тинчлик байроқдори И. В. Сталин портретларини, Вилко Червенков портретларини ва булғор халқининг бошқа раҳбарларининг портретларини кўтарган эдилар.

Митинг қатнашчилари минбарга чиққан Министрлар совети раиси ва Булғория коммунистлар партияси Марказий Комитетининг секретари Вилко Червенковни, Булғория коммунистлар партияси Марказий Комитети ва ҳукумат а'золарини, Булғория тинчлик тарафдорлари Миллий конгресси президиумининг а'золарини, конгрессга келган совет вакилларини ва бошқа чет эл делегацияларини гулдурос қарсак чалиб, табрик сўзлари блан кутиб олдилар.

Булғория министрлар совети раисининг ўринбосари Владимир Поптомов митинг қатнашчиларини табриклади.

Митингда Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комтети бюроси раисининг ўринбосари Габриель д'Арбусье ва тинчликни ҳимоя қилувчи Совет комитети президиумининг а'зоси академик Греков ҳам гапирдилар.

Қуриядаги воқиалар

ҚУРИЯ ХАЛҚ-ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ АРМИЯСИ БОШ ҚЎМОНДОНЛИГИНИНГ АХБОРОТЛАРИ

ПХЕНЬЯН, 21 сентябрь. (ТАСС). Қурия халқ-демократик республикаси Халқ армиясининг бош қўмондонлиги 21 сентябрь эрта блан қуйидагиларни билдирди:

Халқ армиясининг қисмлари Масань (Масан) районида америка қўшинларининг қарши атакаларини қайтариб, шиддатли жанг қилмоқдалар ва душманга катта талафот етказмоқдалар.

Бу райондаги жангларда кейинги кунларда душманнинг 2 минг солдат ва офицери ўлдирилди ва ярадор қилинди.

Халқ армиясининг қисмлари 8 танк, 105 миллиметрли 20 дан ортиқ тўп, 81 миллиметрли 16 тўп, 60 миллиметрли 25 тўп, 8 та зенит тўп, 5 та автомат тўп, 70 дан ортиқ оғир пулемёт, 80 дан ортиқ енгил пулемёт, 22 та зенит пулемёт, 200 дан ортиқ автомашина ва бошқа қурол-ярог ҳамда ҳарбий анжомлар ўлжа олдилар.

Бошқа фронтларда халқ армияси қисмлари душманнинг қарши атакаларини қайтариб, шиддатли жангларни давом этдирмоқдалар.

ПХЕНЬЯН, 21 сентябрь. (ТАСС). Қурия халқ-демократик республикаси Халқ армиясининг бош қўмондонлиги 21 сентябрь кечқурун қуйидагиларни билдирди:

Халқ армиясининг қисмлари ҳамма фронтларда душманнинг қарши атакаларини қайтариб, шиддатли жангларни давом этдирмоқдалар.

Тэгу (Тайкю)нинг шимолида Халқ армиясининг қисмлари америка қўшинларининг танклар ва авиация ёрдами блан қилган қарши атакаларини қайтардилар.

Тэгу (Тайкю)нинг ғарби-жанубида Халқ армияси қисмлари америка қўшинларининг ва лисинманчи қўшинларнинг жуда кўп қарши атакаларини қайтариб, душманга анча катта талафот етказдилар. Халқ армиясининг қисмлари 50 дан ортиқ солдат ва офицерни асир олдилар. 15 танк, 81 миллиметрли 15 тўп, 10 та ракета тўпи, танкка қарши отадиган 5 тўп, 40 дан ортиқ оғир пулемёт, 50 дан ортиқ енгил пулемёт ўлжа олдилар. Халқ армиясининг қисмлари бу жангларда 4 та америка аэропланини уриб туширдилар.

Инчон (Чемульпо) томонида Халқ армиясининг қўшинлари америка десант қисмларига қарши қаттиқ мудофаа жангларини давом этдирмоқдалар.

МАРСЕЛЬ КАШЕН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 81 ЙИЛЛИГИ

ПАРИЖ, 21 сентябрь. (ТАСС). 20 сентябрьда «Юманите» газетаси редакцияси биносида Франция коммунистлар партиясининг энг кекса арбоби, «Юманите» газетасининг директори Марсель Кашен туғилган куннинг 81 йиллиги тантанали суратда нишонланди.

Мас'ул муҳаррир ўринбосари: Б. РАҲМОНОВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 23 сентябрьда **Кўр ўғли**, 24 сентябрьда кундуз **Оққуш кўли**.

«РОДИНА» — кундуз **Фарғона қизи**, кечқурун рангдор фильм **Жасур кишилар**.

«ВАТАН» — **Фарғона қизи**.

«НАВОИЙ (қишки) — кундуз **Алишер Навоий**, кечқурун **Хўжа Насриддин**.

«НАВОИЙ (ёзги) — рангдор фильм **Кубань казаклари**.

«ИСКРА» (қишки ва ёзги) — рангдор фильм **Жасур кишилар**.

«ХЕВА», «ЎЗБЕКИСТОН», «УДАРНИК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» кинотеатрларида — янги бадиий хитой фильми **Учқунлар**.

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз **Учқунлар**, кечқурун **Лўлилар барони**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
тез кунда
ҚИШКИ МАВСУМ ОЧИЛАДИ
ЛИЛИПУТЛАР
иштироки блан
«ҚАДРДОНЛАР ОРАСИДА»
деган
катта цирк аттракциони
(50 кишидан иборат)
ва 3 бўлимда
КАТТА ЦИРК ТАМОШАЛАРИ
кўрсатилади.
Аттракционнинг бадиий раҳбари—
М. С. Качуринер.

ТОШКЕНТ ШАМПАНЬ ВИНОЛАРИ КОМБИНАТИГА
экономист-молиячи, кассир, «Қибрай» совхозида ишлаш учун
бухгалтерлар
КЕРАК
Тошкент шаҳар, Ново-Ульяновская кўчаси, Дегрез переулки, 2-нчи уйда комбинатнинг кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

Янги чиқадиган
„ЎЗБЕКИСТОН ХОТИН-ҚИЗЛАРИ“
ЖУРНАЛИГА
обуна қабул қилиш давом этдирилади
ОБУНА БАҲОСИ:
1 ойга — 3 сўм.
3 ойга — 9 сўм.
Обуна «Союзпечать» бўлимларида, Алоқа район конторалари бўлимлари ва агентликларида қабул қилинади.

«Союзпечать» нинг Тошкент шаҳар бўлими
ташкилот ва муассасаларга билдирадики
ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРГА
1951 йилга
ОБУНА ҚАБУЛ ҚИЛИНИШИ ОЛДИДАН
заявка бериш учун қуйидаги тартиб белгиланади:
I. Маданий-оқартув муассасалари комитетида рўйхат қилинган умумий кутубхоналар газета ва журналлар учун заявкани Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Маданий-оқартув муассасалари комитетига тақдим қиладилар (Карл Маркс кўчаси, 7-нчи уй).
II. Муассаса, ташкилот ва корхоналар ҳамда идора кутубхоналари ва клублар ишда фойдаланиш учун зарур бўлган газета ва журналларга заявкаларини «Союзпечать» нинг Тошкент шаҳар бўлимига тақдим қиладилар (Карл Маркс кўчаси, 25-нчи уй).
Заявка бериш учун охирги муддат—1950 йил 15 октябрьгача.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, Алексеев кўчаси, № 8. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 33468, Пропаганда бўлими — 31048. Маданият бўлими — 32036. Қишлоқ хўжалик бўлими — 34455. Саноат бўлими — 31226. Совет қурилиши бўлими — 31638. Маҳаллий ахборот бўлими — 37604. Мухбирлар бўлими — 31638. Хатлар бўлими — 32347. Э'лонлар бўлими — 37062. Секретариат — 34780 ва 33469. Коммутатор — 36334.

Р 07063. «Қизил Ўзбекистон» ва «Правда Востока», бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1169.